www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXII. Ч. 304. Джерзи Сити, Н. Дж., середа, 31. грудня 1924.

VOL. XXXII. No. 304. Jersey City, N. J., Wednesday, December 31, 1924. THREE CENTS

Конгрес обурений на Францію за довги.

ВАШИНГТОН, 29. грудня. — Нині покінчилися 9-дневні святочні ферії конгресу і конгрес почав знову свої наради.

На нараді першого дня зявилося дуже мале число сенаторів і конгресменів, і ніхто не сподівався ніяких важних дебат. Зовсім несподівано виринули незвичайно цікаві дебати над справою французького воєнного довгу. Послідні промови французького амбасадора в Америці, Жісерана, викликали в Америці підозріння, що Франція не хоче платити довгів. Се потвердила вістка з Франції, що французький уряд не поставив у своїм звіті із фінансового стану краю точок про те, що Франція винна великі воєнні довги Америці. Се й викликало довгу та горяну дебату в обох палатах американського конгресу.

Дебату в сенаті почав пенсилвенійський сенатор Рід. Він заявився за тим, щоби американський уряд зажадав від французького виразної заяви, чи Франція признає воєнні довги супроти Америки, чи ні.

Французька амбасада, залякана наслідками своєї дипльоматії, сейчас поспішила з ріжними публичними заявами.

ЩЕ СВАРУТЬСЯ ЗА НЕВДАЧУ.

ВАШИНГТОН, 29. грудня. — Підчас засідання сенату прийшло несподівано до сварки за причини невдачі демократів підчас послідних виборів.

Один сенатор закидає демократам, що край уже втратив до них всяке довіре, бо вони покинули старі ідеали. Зараз проти нього повстав ряд демократичних сенаторів з виводами, що край довіря не стратив і чому він не стратив.

ВИКИДАЮТЬ ПОЛІТИКУ З УРЯДУ.

ВАШИНГТОН, 29. грудня. — Сенатор Кузенс вніс в конгресі проект закона, після котрого федеральний уряд при іменованю нових урядників не має дивитися на їх політичні заслуги для політичної партії, але на їх здібність до сповнювання певних обовязків.

НЕ ЛЮБЛЯТЬ ВЕЛИКИХ КОШТІВ ПРОГИБІЦІ.

ВАШИНГТОН, 29. грудня. — Ряд сенаторів та конгресменів виступав з острою критикою виконування прогибіційного закона. Основою була дебата над внеском уряду признати прогибіційним урядникам 11 міліонів долярів на кошти виконування прогибіції. Один сенатор казав, що виконуванне прогибіції за слідуючий рік буде коштувати не 11 міліонів, але 28. Бесідники говорили, що уряд не потрафив виконати прогибіції, бо бутлегери ще далі роблять кольосальні зиски на безправній торговлі.

ВІДЗНАЧ�ЕННЯ ДЛЯ ЛЕТУНІВ ДОВКОЛА СВІТА.

ВАШИНГТОН, 29. грудня. — Секретар фльоти предложив президентови Кулиджови плян винагородженя трох американських летунів, що доконали першої воздушної подорожи довкола світа. На думку міністра, уряд повинен дати летунам медалі та піднести їх у ранзі.

ЧАСТИНА СТРАЙКАРІВ ВЕРТАЄ ДО РОБОТИ.

СКРЕНТОН, Па., 29. грудня. — Як каже заряд Пенсилвенійської Вугляєвої Компанії, коло 600 страйкуючих майнерів, що вийшли були на страйк ще 25. падолиста, вернуло нині до роботи. Очевидно, заряд каже, що за ними вернуть решта. Юніяні урядники закликують страйкарів вертати до роботи, бо страйку юнія не признала.

ТАК СУДЯТЬ ЗА ПЕРЕСТУПЛЕННЯ ПРОГИБІЦІЇ.

САН ХВАН, Порто Ріко, 29. грудня. — Підчас одної розправи за переступленне прогибіційного закона лава присяжних суддів мала рішити питанне, чи обжалований продавав напиток, в якому є більше як пів проценту алькоголю. Для ствердження закиду в суді предложено повну фляшку карнігдного напитку і віддано його судиям для справедження. По півгодинних нарадах присяжні звернули фляшку зовсім порожну і заховувалися в суді так неприлично, що суд мусів прогнати лаву.

СТРАШНА РОДИННА ТРАГЕДІЯ.

ЛЮТЕНСПОРТ, Індіяна, 29. грудня. — На фармі Генрика Баслера, 69-літного фармера з Метеа, найдено нині неживими, чотири особи: його самого, його жінку, сина й внука. Всі вони погинули від пострілів. В живих остала одна 30-літна дочка, Емма Гобов. Її поліція й арештувала яко підозрілу за вбийство родини, і на поліції вона росповіла, що родина її переслідувала, ба навіть не позволила справити деревце її дочці.

ГРАД НА МОРЮ.

НЮ ЙОРК, 29. грудня. — Моряни німецького пасажирського корабля Дайтшланда, що приїхав нині до сього порту, росповідають, що їх корабель зайхав був підчас подорожи по Атлянтійскім океані в полосу великого граду. На поклад корабля падав град величини курячих зносків.

ЗЛОВЛЕНІ ЛЕДАМИ.

ЧИКАГО, 29. грудня. — Послідні морози захопили на Великих Озерах чотири пароходи, котрих леди зшпили з усіх боків так, що вони навіть рушитися не могли. Моряки переходили тяжкі муки серед морозу. З хвилею, як прийшла лагідніша погода, корабелі вже рушили з місця.

ЗНОВА НЕЩАСТЯ ВІД СВІТЛЯНОГО ГАЗУ.

НЮ ЙОРК, 29. грудня. — Тут удушилися світляним газом троє дітий гадзеєвського робітника Михайла Мерфі, котрі приїхали були до своєї бабки на святочну гостину. Бабка виходячи з хати, відкрутила курок газової кухні, щоби загріти дітям їсти, та пішла на місто за покупками. Вернувши до хати, вона застала дітий неживими. Вона відкрутила курок, а не засвітила газу.

Сьогорічна коляда для Рідної Школи в старому краю.

КОЖДА УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА, КОЖДА ЦЕРКВА, КОЖДЕ ТОВАРИСТВО, БРАТСТВО, СЕСТРИЦТВО, СПИЛКА, БИЗНЕС і Т. Д. ПОВИННІ ЗЛОЖИТИ ВІД СЕБЕ ЛЕПТУ НА РІДНУ ШКОЛУ.

КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ГРОМАДЯНИН І УКРАЇНСЬКА ГРОМАДЯНКА, БЕЗ УСЯКОЇ РІЗНИЦІ, ПОВИННІ ЖЕРТВУВАТИ ВІД СЕБЕ, ПО СВОЇМ СИЛАМ, ЖЕРТВУ НА ДАЛЬШУ БОРОТЬБУ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ПРОТИ НЕВОЛІ, ЯКУ НА НЕЇ НАКЛАДАЮТЬ ХВИЛЕВІ ПОЛЬСЬКІ ОКУПАНТИ.

НІХТО З УКРАЇНЦІВ НЕ ПОВИНЕН ВІДТЯГНУТИСЬ ВІД ТОГО ЗАГАЛЬНО-НАРОДНЬОГО ОБОВЯЗКУ.

ЖЕРТВИ ПОСИЛАТИ ЧЕРЕЗ ОБЕДНАННЯ НА АДРЕСУ:

OBYEDNANNYE, 847 N. FRANKLIN STREET, PHILADELPHIA, PA.

КІЛЬКО ДІСТАВ ЗА ОБОРОНУ МІЛІОНЕРОВИЧІВ УБИЙНИКІВ

Шикаго, 29. грудня. — Адвокати Лоэба, та Ліонольда, міліонеровичів, що вбили 13-літного Френкса, дістали за свою оборону 150,00 долярів. З того Даров дістав 50,000 долярів.

УПАДОК ПОМОГАЄ НА ГЛУХОТУ.

Мичел Фіда, Лонг Айленд, 29. грудня. — До американської армії зголосився недавно 28-літний Джосеф Кінг, бруклинський кравець. Він здібний до війська, але має якусь хибу у вусі, через яку він не чує добре. Щоби його вилічити з глухоти, хось порадив взяти його на літаку на висоту 10,000 стіп та знизити його так скоро, щоби се виглядало, як упадок. Кажуть, що такі наглі злети вже неодного вилічили з глухоти. Спроба викликала загальне зацікавлення.

ЩЕ ОДИН ПРОЦЕС В ЛИПСЬКУ

Дня 5. м .м. відбувся в Липську, процес проти 33 горішношлеських копальників, обвинувачених в приналежности до повстанчого союза. Суд вилучив з дискусії питання цілей союза, вияснених достатично підчас процесу Вечоркевіча. По переслуханню обвинувачених, які одноздушно відмовляються усього і свідків, звільнено трох обвинувачених, а решту засуджено на кількамісячну тюрму в яку вчислено слідчий арешт.

АВАНТУРИ В ВІДЕНСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ

На засіданні австрійського Парляменту счинився крик на галерії і метушня. Безробітні, які заповнили галерії, почали кричати: Голодуємо! Поможіть безробітним! Припиніть щоденні самогубства!" В наслідок криків засідання перервано і після крик соціялістів вийшли зі салі. Парляментарна служба викинула демонстрантів, які відходячи обсипали послів прокльонами. По 10 хвилинові перерві засідання продовжувано.

СРІБНЕ ВЕСІЛЛЕ ВОЙЦЕХОВСЬКОГО.

На днях обходив президент польської держави Войцеховський 25-ліття свого подружого житя. З того приводу надіслав папа благословенство, дві медалі і дарунок для президентової.

СВЯТОЧНІ ДНІ В ПОЛЬЩІ.

Розпорядком през. польської держави обмежено число державних свят до неділь і таких свят: Новий Рік, Трох Царів, Третого мая, Вознесення, Боже тіло, Петра і Павла, Успення Богородиці, Усіх святих, Непорочне Зачаття і Різдво.

СІЧ У ВЛАСНІМ ДОМІ.

Централя Січової Організації в Шикаго, Ілл., з друкарнею перепровадилася до ново-купленого дому при 2406 В. Шикаго Аве.

СПРАВА УКРАЇНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ПІД ПОЛЬЩЕЮ.

Польський міністер освіти іменував пять представників висших польських шкіл членами комісії для організації „Вищиєї пляцуфки натуральней для людносьці о єнзику офіцистим рускім" (розумій урайнського університету).

УКРАЇНСЬКА СТУДІЯ ПЛЯСТИЧНОГО МИСТЕЦТВА У ПРАЗІ.

В українській студії пластичного мистецтва відбуваються вписи на зимовий курс. Рисунок і малярство проф: Кулець і проф. С. Маке. Графіка і прикладне мистецтво проф. Модзалевський, різьба Стаховський, архітектура проф. Тимошенко. Теоретичні предмети обовязкові. Наука безплатна.

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ

КАЛЕНДАР

У. Н. СОЮЗА

НА РІК 1925

ЦІНА - - - - 50 ЦНТ.

КАЛЕНДАР ТОВ. ПРОСВІТИ ЗІ ЛЬВОВА - - - - 75 ц.

СТІННИЙ КАЛЕНДАР . . . 30 ц.

(З портретом Ів. Франка, Драгоманова і з памятником Богдана Хмельницького у Київі, з українськими вишивками).

ЗАМОВЛЕНЯ СЛАТИ ДО:

SVOBODA

83 GRAND STREET,

JERSEY CITY, N. J.

ЗАМОВЛЯЙТЕ НА СВЯТА

КОЛЯДИ І ЩЕДРІВКИ

зі желаннями . . . . . 35 ц.

Пост Картки гарно викінчені . . . . . 5 „

Листовий Папір зі желаннями Рождества Христ. 10 „

Листовий папір з віршами до: Тата, мами, сестри, брата, жінки і родичів 10 „

Картки вишивані (веселих Свят) . . . . . 15 „

Картки вишивані, у формі книжочки з віршом . . . 25 „

Замовленя разом з належитою монетою або марки, слати до:

"SVOBODA"

Европейські держави обєднуються проти російських большевиків.

ПАРИЖ, 29. грудня. — Недавно порозумінись правительства Англії і Франції, щоб спільно виступати проти російських большевиків.

Окрім того вони постановили приєднати до того порозуміння й Італію.

Відтак вони втягнули до проти-большевицького порозуміння і всі маленькі держави Европи.

Наперед звернулись до „малої антанти" (Чехо-Словаччини, Югославії і Румунії); відтак до балканських держав, до Польщі і до балтійських держав.

Недавно був премієр Болгарії Цанков в Сербії і приєднав її до проти-совєтського фронту. Опісля він їде до Румунії, яка теж прийме його предложенне.

Балтійські держави, а саме Литва, Латвія, Естонія й Фінляндія, вже давнійше обєднались проти совєтів, а тепер по нападі Москалів на Естонію, вони хотять сей союз обновити і скріпити.

Чехо-Словаччина стоїть покищо на боці, бо вона не хоче виступати у жадній проти-російській політиці, але, як кажуть, остаточно і вона приєднається до проти-большевицького фронту, коли ще більше держав Европи туди спрямує.

Польща приєднується до того порозуміня з балтійськими державами, крім Литви, яка не хоче бути з Польщею в жадному порозуміню, а також і з Румунією.

Сподіваються теж, що до порозуміня приступить Бельгія, Австрія, Угорщина і Греція.

СОЦІЯЛІСТИ ТЕЖ ОБЕДНУЮТЬСЯ ПРОТИ БОЛЬШЕВИКІВ.

БЕРЛІН, 29. грудня. — Російські соціялісти-революціонери під проводом Віктора Чернова, і соціял-демократи (меньшевики) Абрамовича закінчили тут умову з польськими соціялістами (П. П. С., себто з польською партією соціялістичною) про спільний фронт проти большевиків і про вирішенне границь (?) між Росією і Польщею у випадку большевицької влади в Росії.

Тепер Чернов й Абрамович їдуть до Литви, Латвії, Естонії й Фінляндії, щоб і там створити обєднаний соціялістичний фронт проти большевиків.

Вони хотять продовжати свою акцію і в середньо-европейських державах та на Балкані, а зорганізувавши сей фронт, виступати проти большевиків на цілій лінії від Балтійського до Чорного моря.

ЗАНЕПОКОЄННЄ СЕРЕД БОЛЬШЕВИКІВ.

БЕРЛІН, 29. грудня. — Рух европейських держав і акція російських соціялістів проти російської большевицької влади і її пропаганди, викликали в большевицьких урядових кругах паніку і збентеженне.

В Москві і в заграничних посольствах совєтів сей несподіваний загальний рух викликав переляк.

Большевики вже не таяться, що се готовлять їм конець, а радше готовляться по спадщину по них, коли вони самі собі зроблять конець.

Вину за створенне сього обєднаного фронту проти большевиків вони вже тепер приписують Зіновеву (Апфельбавмови) голові так званого „комінтерна" („комуністичного", „інтернаціоналу"), котрий організує неудачні „перевороти" в других державах.

КАЖЕ, ЩО АЛЯНТИ ОПИРАЮТЬ СВОЇ УХВАЛИ НА БРЕХНІ.

БЕРЛІН, 29. грудня. — Німецький міністер оборони (війни) заявив, що алянти опирають свою постанову не опорожнити міста Кельну на брехні.

Він каже, що вони не найшли в Німеччині жадних зоружень, а лиш видумали собі їх, щоби мали чим викрутитись при зломанню постанови версайського „мирового" договору, яка приписує опорожненне Кельну 10-ого січня, 1925.

ФОШ КАЖЕ, ЩО НІМЕЧЧИНА ГОТОВА О ВІЙНИ.

ПАРИЖ, 29. грудня. — Маршал Фош каже, що Німеччина має тайні асентерункові бюри, які приняли 700,000 жовнірів до німецької тайної армії, котру вправлено уже протягом трох місяців.

Він каже, що маючи 700,000-ну армію, Німеччина є озброєна і готова до війни.

ПОМЕР ПОЕТ.

БЕРН, столиця Швайцарії, 29. грудня. — В Люцерні помер швайцарський поет Карль Шпіттелер, котрий в 1919 році одержав нагороду Нобля за красне письменство.

Він прожив 80 лїт.

ДАЮТЬ ПАДЕРЕВСЬКОМУ З ДОЛЯРИ ЗА ВЕЧІР.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 28. грудня. — Одно мале село біля місцевости Марж (коло Льозанни), де жиє відомий пяніст Падеревський, запросило його, щоби грав у тому селі на річному балю і давало йому за вечір 15 франків.

Падеревський відписав лист, що не може приняти запрошення.

АЛЬБАНСЬКИЙ ПРЕМІЄР В ІТАЛІЇ.

РИМ, 28. грудня. — Альбанський премієр Фан С. Ноллі, його кабінет і генеральний штаб втікли до Італії і висіли в пристані Бриндізі.

Він заявив, що програв у борні з повстанцями ізза помочі, яку вони одержали від сербських банд.

Тепер він вже хоче покинути Альбанію і вернутись до Америки, де він скінчив Гарвардський університет.

Конгрес обурений на Францію за довги.

ВАШИНГТОН, 29. грудня. — Нині покінчилися 9-дневні святочні ферії конгресу і конгрес почав знову свої наради.

На нараді першого дня зявилося дуже мале число сенаторів і конгресменів, і ніхто не сподівався ніяких важних дебат. Зовсім несподівано виринули незвичайно цікаві дебати над справою французького воєнного довгу. Послідні промови французького амбасадора в Америці, Жісерана, викликали в Америці підозріння, що Франція не хоче платити довгів. Се потвердила вістка з Франції, що французький уряд не поставив у своїм звіті із фінансового стану краю точок про те, що Франція винна великі воєнні довги Америці. Се й викликало довгу та горяну дебату в обох палатах американського конгресу.

Дебату в сенаті почав пенсилвенійський сенатор Рід. Він заявився за тим, щоби американський уряд зажадав від французького виразної заяви, чи Франція признає воєнні довги супроти Америки, чи ні.

Французька амбасада, залякана наслідками своєї дипльоматії, сейчас поспішила з ріжними публичними заявами.

ЩЕ СВАРУТЬСЯ ЗА НЕВДАЧУ.

ВАШИНГТОН, 29. грудня. — Підчас засідання сенату прийшло несподівано до сварки за причини невдачі демократів підчас послідних виборів.

Один сенатор закидає демократам, що край уже втратив до них всяке довіре, бо вони покинули старі ідеали. Зараз проти нього повстав ряд демократичних сенаторів з виводами, що край довіря не стратив і чому він не стратив.

ВИКИДАЮТЬ ПОЛІТИКУ З УРЯДУ.

ВАШИНГТОН, 29. грудня. — Сенатор Кузенс вніс в конгресі проект закона, після котрого федеральний уряд при іменованю нових урядників не має дивитися на їх політичні заслуги для політичної партії, але на їх здібність до сповнювання певних обовязків.

НЕ ЛЮБЛЯТЬ ВЕЛИКИХ КОШТІВ ПРОГИБІЦІЇ.

ВАШИНГТОН, 29. грудня. — Ряд сенаторів та конгресменів виступав з острою критикою виконування прогибіційного закона. Основою була дебата над внеском уряду признати прогибіційним урядникам 11 міліонів долярів на кошти виконування прогибіції. Один сенатор казав, що виконуванне прогибіції за слідуючий рік буде коштувати не 11 міліонів, але 28. Бесідники говорили, що уряд не потрафив виконати прогибіції, бо бутлегери ще далі роблять кольосальні зиски на безправній торговлі.

ВІДЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ЛЕТУНІВ ДОВКОЛА СВІТА.

ВАШИНГТОН, 29. грудня. — Секретар фльоти предложив президентови Кулиджови плян винагородженя трох американських летунів, що доконали першої воздушної подорожи довкола світа. На думку міністра, уряд повинен дати летунам медалі та піднести їх у ранзі.

ЧАСТИНА СТРАЙКАРІВ ВЕРТАЄ ДО РОБОТИ.

СКРЕНТОН, Па., 29. грудня. — Як каже заряд Пенсилвенійської Вугляєвої Компанії, коло 600 страйкуючих майнерів, що вийшли були на страйк ще 25. падолиста, вернуло нині до роботи. Очевидно, заряд каже, що за ними вернуть решта. Юніяні урядники закликують страйкарів вертати до роботи, бо страйку юнія не признала.

ТАК СУДЯТЬ ЗА ПЕРЕСТУПЛЕННЯ ПРОГИБІЦІЇ.

САН ХВАН, Порто Ріко, 29. грудня. — Підчас одної розправи за переступленне прогибіційного закона лава присяжних суддів мала рішити питанне, чи обжалований продавав напиток, в якому є більше як пів проценту алькоголю. Для ствердження закиду в суді предложено повну фляшку карнігдного напитку і віддано його судиям для справедження. По півгодинних нарадах присяжні звернули фляшку зовсім порожну і заховувалися в суді так неприлично, що суд мусів прогнати лаву.

СТРАШНА РОДИННА ТРАГЕДІЯ.

ЛЮТЕНСПОРТ, Індіяна, 29. грудня. — На фармі Генрика Баслера, 69-літного фармера з Метеа, найдено нині неживими, чотири особи: його самого, його жінку, сина й внука. Всі вони погинули від пострілів. В живих остала одна 30-літна дочка, Емма Гобов. Її поліція й арештувала яко підозрілу за вбийство родини, і на поліції вона росповіла, що родина її переслідувала, ба навіть не позволила справити деревце її дочці.

ГРАД НА МОРЮ.

НЮ ЙОРК, 29. грудня. — Моряни німецького пасажирського корабля Дайтшланда, що приїхав нині до сього порту, росповідають, що їх корабель зайхав був підчас подорожи по Атлянтійскім океані в полосу великого граду. На поклад корабля падав град величини курячих зносків.

ЗЛОВЛЕНІ ЛЕДАМИ.

ЧИКАГО, 29. грудня. — Послідні морози захопили на Великих Озерах чотири пароходи, котрих леди зшпили з усіх боків так, що вони навіть рушитися не могли. Моряки переходили тяжкі муки серед морозу. З хвилею, як прийшла лагідніша погода, корабелі вже рушили з місця.

ЗНОВА НЕЩАСТЯ ВІД СВІТЛЯНОГО ГАЗУ.

НЮ ЙОРК, 29. грудня. — Тут удушилися світляним газом троє дітий гадзеєвського робітника Михайла Мерфі, котрі приїхали були до своєї бабки на святочну гостину. Бабка виходячи з хати, відкрутила курок газової кухні, щоби загріти дітям їсти, та пішла на місто за покупками. Вернувши до хати, вона застала дітий неживими. Вона відкрутила курок, а не засвітила газу.

Сьогорічна коляда для Рідної Школи в старому краю.

КОЖДА УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА, КОЖДА ЦЕРКВА, КОЖДЕ ТОВАРИСТВО, БРАТСТВО, СЕСТРИЦТВО, СПИЛКА, БИЗНЕС і Т. Д. ПОВИННІ ЗЛОЖИТИ ВІД СЕБЕ ЛЕПТУ НА РІДНУ ШКОЛУ.

КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ГРОМАДЯНИН І УКРАЇНСЬКА ГРОМАДЯНКА, БЕЗ УСЯКОЇ РІЗНИЦІ, ПОВИННІ ЖЕРТВУВАТИ ВІД СЕБЕ, ПО СВОЇМ СИЛАМ, ЖЕРТВУ НА ДАЛЬШУ БОРОТЬБУ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ПРОТИ НЕВОЛІ, ЯКУ НА НЕЇ НАКЛАДАЮТЬ ХВИЛЕВІ ПОЛЬСЬКІ ОКУПАНТИ.

НІХТО З УКРАЇНЦІВ НЕ ПОВИНЕН ВІДТЯГНУТИСЬ ВІД ТОГО ЗАГАЛЬНО-НАРОДНЬОГО ОБОВЯЗКУ.

ЖЕРТВИ ПОСИЛАТИ ЧЕРЕЗ ОБЕДНАННЯ НА АДРЕСУ:

OBYEDNANNYE, 847 N. FRANKLIN STREET, PHILADELPHIA, PA.

КІЛЬКО ДІСТАВ ЗА ОБОРОНУ МІЛІОНЕРОВИЧІВ УБИЙНИКІВ

Шикаго, 29. грудня. — Адвокати Лоэба, та Ліонольда, міліонеровичів, що вбили 13-літного Френкса, дістали за свою оборону 150,00 долярів. З того Даров дістав 50,000 долярів.

УПАДОК ПОМОГАЄ НА ГЛУХОТУ.

Мичел Фіда, Лонг Айленд, 29. грудня. — До американської армії зголосився недавно 28-літний Джосеф Кінг, бруклинський кравець. Він здібний до війська, але має якусь хибу у вусі, через яку він не чує добре. Щоби його вилічити з глухоти, хось порадив взяти його на літаку на висоту 10,000 стіп та знизити його так скоро, щоби се виглядало, як упадок. Кажуть, що такі наглі злети вже неодного вилічили з глухоти. Спроба викликала загальне зацікавлення.

ЩЕ ОДИН ПРОЦЕС В ЛИПСЬКУ

Дня 5. м .м. відбувся в Липську, процес проти 33 горішношлеських копальників, обвинувачених в приналежности до повстанчого союза. Суд вилучив з дискусії питання цілей союза, вияснених достатично підчас процесу Вечоркевіча. По переслуханню обвинувачених, які одноздушно відмовляються усього і свідків, звільнено трох обвинувачених, а решту засуджено на кількамісячну тюрму в яку вчислено слідчий арешт.

АВАНТУРИ В ВІДЕНСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ

На засіданні австрійського Парляменту счинився крик на галерії і метушня. Безробітні, які заповнили галерії, почали кричати: Голодуємо! Поможіть безробітним! Припиніть щоденні самогубства!" В наслідок криків засідання перервано і після крик соціялістів вийшли зі салі. Парляментарна служба викинула демонстрантів, які відходячи обсипали послів прокльонами. По 10 хвилинові перерві засідання продовжувано.

СРІБНЕ ВЕСІЛЛЕ ВОЙЦЕХОВСЬКОГО.

На днях обходив президент польської держави Войцеховський 25-ліття свого подружого житя. З того приводу надіслав папа благословенство, дві медалі і дарунок для президентової.

СВЯТОЧНІ ДНІ В ПОЛЬЩІ.

Розпорядком през. польської держави обмежено число державних свят до неділь і таких свят: Новий Рік, Трох Царів, Третого мая, Вознесення, Боже тіло, Петра і Павла, Успення Богородиці, Усіх святих, Непорочне Зачаття і Різдво.

СІЧ У ВЛАСНІМ ДОМІ.

Централя Січової Організації в Шикаго, Ілл., з друкарнею перепровадилася до ново-купленого дому при 2406 В. Шикаго Аве.

СПРАВА УКРАЇНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ПІД ПОЛЬЩЕЮ.

Польський міністер освіти іменував пять представників висших польських шкіл членами комісії для організації „Вищиєї пляцуфки натуральней для людносьці о єнзику офіцистим рускім" (розумій урайнського університету).

УКРАЇНСЬКА СТУДІЯ ПЛЯСТИЧНОГО МИСТЕЦТВА У ПРАЗІ.

В українській студії пластичного мистецтва відбуваються вписи на зимовий курс. Рисунок і малярство проф: Кулець і проф. С. Маке. Графіка і прикладне мистецтво проф. Модзалевський, різьба Стаховський, архітектура проф. Тимошенко. Теоретичні предмети обовязкові. Наука безплатна.

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ

КАЛЕНДАР

У. Н. СОЮЗА

НА РІК 1925

ЦІНА - - - - 50 ЦНТ.

КАЛЕНДАР ТОВ. ПРОСВІТИ ЗІ ЛЬВОВА - - - - 75 ц.

СТІННИЙ КАЛЕНДАР . . . 30 ц.

(З портретом Ів. Франка, Драгоманова і з памятником Богдана Хмельницького у Київі, з українськими вишивками).

ЗАМОВЛЕНЯ СЛАТИ ДО:

SVOBODA

83 GRAND STREET,

JERSEY CITY, N. J.

ЗАМОВЛЯЙТЕ НА СВЯТА

КОЛЯДИ І ЩЕДРІВКИ

зі желаннями . . . . . 35 ц.

Пост Картки гарно викінчені . . . . . 5 „

Листовий Папір зі желаннями Рождества Христ. 10 „

Листовий папір з віршами до: Тата, мами, сестри, брата, жінки і родичів 10 „

Картки вишивані (веселих Свят) . . . . . 15 „

Картки вишивані, у формі книжочки з віршом . . . 25 „

Замовленя разом з належитою монетою або марки, слати до:

"SVOBODA"

Европейські держави обєднуються проти російських большевиків.

ПАРИЖ, 29. грудня. — Недавно порозумінись правительства Англії і Франції, щоб спільно виступати проти російських большевиків.

Окрім того вони постановили приєднати до того порозуміня й Італію.

Відтак вони втягнули до проти-большевицького порозуміня і всі маленькі держави Европи.

Наперед звернулись до „малої антанти" (Чехо-Словаччини, Югославії і Румунії); відтак до балканських держав, до Польщі і до балтійських держав.

Недавно був премієр Болгарії Цанков в Сербії і приєднав її до проти-совєтського фронту. Опісля він їде до Румунії, яка теж прийме його предложенне.

Балтійські держави, а саме Литва, Латвія, Естонія й Фінляндія, вже давнійше обєднались проти совєтів, а тепер по нападі Москалів на Естонію, вони хотять сей союз обновити і скріпити.

Чехо-Словаччина стоїть покищо на боці, бо вона не хоче виступати у жадній проти-російській політиці, але, як кажуть, остаточно і вона приєднається до проти-большевицького фронту, коли ще більше держав Европи туди спрямує.

Польща приєднується до того порозуміня з балтійськими державами, крім Литви, яка не хоче бути з Польщею в жадному порозуміню, а також і з Румунією.

Сподіваються теж, що до порозуміня приступить Бельгія, Австрія, Угорщина і Греція.

СОЦІЯЛІСТИ ТЕЖ ОБЕДНУЮТЬСЯ ПРОТИ БОЛЬШЕВИКІВ.

БЕРЛІН, 29. грудня. — Російські соціялісти-революціонери під проводом Віктора Чернова, і соціял-демократи (меньшевики) Абрамовича закінчили тут умову з польськими соціялістами (П. П. С., себто з польською партією соціялістичною) про спільний фронт проти большевиків і про вирішенне границь (?) між Росією і Польщею у випадку большевицької влади в Росії.

Тепер Чернов й Абрамович їдуть до Литви, Латвії, Естонії й Фінляндії, щоб і там створити обєднаний соціялістичний фронт проти большевиків.

Вони хотять продовжати свою акцію і в середньо-европейських державах та на Балкані, а зорганізувавши сей фронт, виступати проти большевиків на цілій лінії від Балтійського до Чорного моря.

ЗАНЕПОКОЄННЄ СЕРЕД БОЛЬШЕВИКІВ.

БЕРЛІН, 29. грудня. — Рух европейських держав і акція російських соціялістів проти російської большевицької влади і її пропаганди, викликали в большевицьких урядових кругах паніку і збентеженне.

В Москві і в заграничних посольствах совєтів сей несподіваний загальний рух викликав переляк.

Большевики вже не таяться, що се готовлять їм конець, а радше готовляться по спадщину по них, коли вони самі собі зроблять конець.

Вину за створенне сього обєднаного фронту проти большевиків вони вже тепер приписують Зіновеву (Апфельбавмови) голові так званого „комінтерна" („комуністичного", „інтернаціоналу"), котрий організує неудачні „перевороти" в других державах.

КАЖЕ, ЩО АЛЯНТИ ОПИРАЮТЬ СВОЇ УХВАЛИ НА БРЕХНІ.

БЕРЛІН, 29. грудня. — Німецький міністер оборони (війни) заявив, що алянти опирають свою постанову не опорожнити міста Кельну на брехні.

Він каже, що вони не найшли в Німеччині жадних зоружень, а лиш видумали собі їх, щоби мали чим викрутитись при зломанню постанови версайського „мирового" договору, яка приписує опорожненне Кельну 10-ого січня, 1925.

ФОШ КАЖЕ, ЩО НІМЕЧЧИНА ГОТОВА О ВІЙНИ.

ПАРИЖ, 29. грудня. — Маршал Фош каже, що Німеччина має тайні асентерункові бюри, які приняли 700,000 жовнірів до німецької тайної армії, котру вправлено уже протягом трох місяців.

Він каже, що маючи 700,000-ну армію, Німеччина є озброєна і готова до війни.

ПОМЕР ПОЕТ.

БЕРН, столиця Швайцарії, 29. грудня. — В Люцерні помер швайцарський поет Карль Шпіттелер, котрий в 1919 році одержав нагороду Нобля за красне письменство.

Він прожив 80 лїт.

ДАЮТЬ ПАДЕРЕВСЬКОМУ З ДОЛЯРИ ЗА ВЕЧІР.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 28. грудня. — Одно мале село біля місцевости Марж (коло Льозанни), де жиє відомий пяніст Падеревський, запросило його, щоби грав у тому селі на річному балю і давало йому за вечір 15 франків.

Падеревський відписав лист, що не може приняти запрошення.

АЛЬБАНСЬКИЙ ПРЕМІЄР В ІТАЛІЇ.

РИМ, 28. грудня. — Альбанський премієр Фан С. Ноллі, його кабінет і генеральний штаб втікли до Італії і висіли в пристані Бриндізі.

Він заявив, що програв у борні з повстанцями ізза помочі, яку вони одержали від сербських банд.

Тепер він вже хоче покинути Альбанію і вернутись до Америки, де він скінчив Гарвардський університет.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ .75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПІСЛЯ ЦАРСЬКОЇ ВІЗИТИ.

Жінка великого російського князя Кирила вже покинула Америку, і вже мала розмову з французькими газетярами в Парижи, і в ній вихвалила американський народ, що, мовляв, що він саме такий, як Французи.

Ся розмова характеристична для російського монархістичного руху. Вона нагадує воєнні донесення. Як у війну, кілько разів генеральний штаб якої армії не міг похвалитися хочби яким місцевим здобутком, зараз писав донесення про погоду, так і цариця тепер стала писати собі про тамтогорічний сніг та американський характер, бо не має вона що путнього донести своїм прихильникам. Її говорення про доброту Американців показують, що вона не може похвалитися ніяким сущим добутком.

В своїй послідній розмові з газетярами в Америці „цариця" говорила знова, що російський народ „кличе нас". Що „цариця" не є вірить, свого ніхто не стане перечити, бо, відомо, кождий вірить в те, що йому вигідно вірити. Друга річ, що справді хоче „російський народ", і чи він справді „кличе їх", тих російських царів. З далека воно виглядає на менче правдоподібне, бо коли „російському народови" так дуже хочеться царів, то вони теперішного уряду скидати не потребують.

Тимчасом число кандидатів на царський престол все ще зростає. До царя Кирила та царя Миколи Миколаєвича та до царя Миколи Другого, котрий на думку його божевільної матери ще зовсім не погиб, приходить ще один, і то сим разом не якийсь потомок німецьких кожемяк Романових, але справдішний потомок Рурика, князь Вяземський. Тесть свого нового царя має найбільший департаментовий склеп в Лондоні, значить він може собі покандидувати й не потребує навіть в Америку нікого посилати образи заставляти ані тим менче самий по фонди їздити.

Межи сими царями тепер і йде боротьба за те, котрий з них має царем стати, котрого російський народ кличе. Що російський народ кличе їх, се вони всі годяться, (хоч російський народ не може сього сказати), але кого саме російський народ кличе, на се вони ще не погодилися.

І не можна так легко сказати, що ся боротьба колинебудь покінчиться. Бо найби так російський народ промовив, що він хоче, аби той-а-той йому монархістичний хомут на шию заложив, то чи не виступлять зараз прихильники противного царя, що зава не виходить від справдішного російського народа, а певно від якихось інородців, а хто зна, чи й не від Жидів.

Найзамітнійше в сій цілій монархістичній загрі одно. Кождий кандидат кричить, що Росії потреба одного сильного царя, з одною сильною головою та з одним сильним кулаком. Мовляв, така самодержава влада вратує Росію. Тимчасом само піднесенне думки самодержавної влади вже викликало страшну розбіжність думок та за одним замахом розбило російську політичну еміґрацію аж на пів тузіна ворогуючих зі собою табори. Самі російські монархісти, які горлають про потребу одної влади, роскололися на три поборюючі себе ґрупи. Маґічні слова цар, самодержавіє, самовлада, що колись гнали морашки поза спину кождому „істінно рускому чоловікови", нині якось стратили свою давню силу та не можуть зібрати монархістів не то до одної акції, але навіть до одної думки.

„Рідна Хата" в Холмі.

Дня 23. падолиста с. р. відбулись загальні збори товариства „Рідна Хата" в Холмі. В зборах приняло участь 25 осіб з уповноваження 140 членів, на загальне число 774. Товариство має 10 філій, а його діяльність поширюється на місто Холм і люблинське воєвідство. Каса товариства мала за 1924 рік 817 злотих прибутку і 613 злотих розходу. Видатки пійшли переважно на запомогу бідним. На зборах вибрано новий виділ, до якого увійшли: сел. І. Пастернак, посол А. Васильчук, К. Сочинський, Евгенія Маківка і Гр. Новосад.

НА ПОМІЧ УКРАЇНСЬКИМ ДІТЯМ

Рідна Школа із Західної України кличе о поміч!
Поміч потрібна негайно!
Як помогти?

Нехай кожде українське товариство в Америці на найблизшому мітингу ухвалить від себе допомогу в сумі від 5 до 25 долярів і зараз вишле на Рідну Школу до Обєднання.

А кождий свідомий Українець і Українка нехай вишле НЕЗАПЛАЧЕНИЙ доси народний податок за 1923 і 1924 до Обєднання, в сумі 6 долярів.

Тоді Обєднанне вишле зовсім вистарчаючу допомогу до старого краю на українські приватні школи і на оборону сих шкіл усіми можливими способами.

Спішіться, бо пізно іноді значить запізно!

Допомогу посилати через Обєднанне на адресу:
OBYEDNANNYE, 847 N. Franklin St., PHILADELPHIA, PA.

„ЛИЦЕМ ДО СЕЛА!"

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи" з Европи").

Большевицькі провідники показалися з давна майстрами в тому, щоб кидати в ряди своєї партії кличі, які проходять стократною луною по цілій радянській преві, звертають на себе загальну увагу стають на деякий час в осередку партійної праці, а потім нагло попадають у безвість. Найбільшим майстром для таких „шляґвортів" був покійний Ленін. В 1918 р. він поясним масам суть комунізму таким коротким словом: „Грабуйте награбоване". Цей клич продержався був до 1921 року, коли вже не стало чого грабувати. Тоді Ленін проголосив иншу формулу комунізму. На зїзді в Москві він сказав, що комунізм — то „радянська влада плюс електрифікація", та впевнював, що комунізм переможе тоді, коли ціле народне господарство, аж до найдрібнійших селянських господарств, буде послугувати електричною силою. Коли незабаром большевики перекона лися, що про ніяку серіозну електрифікацію селянської совітської республіки не може бути мови, Ленін винайшов нове чарівне слово — „смичка (злука) комуністичної партії з селянством".

Але Ленін помер, не діждавшись вислідів цеї „смички" большевизму з селянством. Тепер ми свідками того, що вийшло з широко задуманої „смички". **Комуністична партія не** тільки не наблизилася до селянства, а навпаки **ще далі віддалилася від села в цілому.** Навіть працюючу бідноту, яка не була цілком ворожа до комуністичної партії, большевики за останній рік відкинули від себе.

Це замітне загострення відносини між большевиками і селянством в останніх часах, має свою підставу, попри всі инчі причини, в поведенню большевицької **адміністрації на селі**, яке стає для селян чимраз більше нестерпиме. Недавно відбувся в Миколаєві на Херсонщині великий судовий процес з приводу вбивства комуністичного кореспондента Малиновського, який відкрив страшну картину розпаношення большевицької адміністрації по селах. Кореспондент Малиновський був вбитий самими большевицькими верховодми в селі Димівці за те, що писав про їх роботу до преси. На розправі показалося, що ці комуністичні посіпаки показувалися між селян тільки з револьвера-ми, та що їх боялося, й ненавиділо більш, як три четвертини села.. На процесі виступали далі представники сільської комуністичної влади, які крали селянські корови, стріляли в окрадених з рушниць і за вбивство діставали тільки громадську догану". Не дурно серед селян витворилося переконання,. що **комуністам все вільно,** що їм все прощається, що навіть за вбивство вони можуть дістати тільки догану.

Таке панування сільських большевицьких диктаторів стає загальним явищем. Ось що пише про це у харківських „Вістях" комуніст Квірінг: Перевірка низового сільського й районового радянського апарату часто дає картину неймовірного **бюрократизму, тяганини й хабарництва.** В богатьох місцях зловживання місцевої влади, брутальне й неуважне відношення до потреб й інтересів населення підбурюють селянство проти радянської влади в богато разів **більше, ніж якась там контрреволюційна аґітація**" Після того не може здивувати, коли кореспондент московської „Бедноти", спитавши на селі, чи є там комуністи, дістав від селян таку відповідь: „Та Бог милував. Ми живемо добре нам заздроятять усі сусідні села, кажуть, ви щасливі, що в вас немає комуністів. („Беднота" з 28. жовтня 1924).

„Бог милував" — в цих словах міститься весь вислід большевицької „смички" з селянством. Комуністи в очах селянина стоять нарівні з сараною, градом, посухою і хворобою, взагалі з тими ворожими силами, які нищать добробут і здоровя хлібороба і від яких він просить у Бога помилування.

Дійсно, диктатура комуністичної партії увірилась всім, так, що далі нікуди Комуністи мусять хоч і як не радо, признати зростаючу політичну активність селян: Вона захоплює куркулів, незаможних і середню основну масу села. Селянин не хоче, щоб ним далі командували другі. Він хоче, поруч з забезпеченням своїх економічних інтересів, ще **й політичної рівноправности.**

І не тільки селяне вимагають для себе рівноуправности, демократичного ладу. Тойсам голос чують большевики від робітництва. Навіть налякана інтеліґенція і та вимагає для себе людського права. Ось на зїзді інжінерів, що відбувся недавно в Петербузі, найшовся один учасник, що не побоявся сказати таке: „Комуністи вважають потрібни датим людям насамперед речі першої потреби, а ми інтеліґенти кажемо, що в першу чергу потрібні права людини. Тепер ми цих прав не маємо і поки їх не одержимо, ми будемо байдужі. Інтеліґент це кожна людина чи селянин. чи робітник, чи людина з дипльомом; це чоловік, який ставить найвище людські права, який визнає, що людина це найвища цінність у державі".

Нема сумніву, що радянська влада переживає сумну крізу. Своєю власною політикою комуністи підрубують поволи ту галузь, на якій самі сидять. Найбільш суперечна їх тактика **супроти селянства.** Головною основою їх політики на селі було до недавна те, що селянство треба розшарувати", тобто **розбити між собою на ворожі ґрупи.** У тій роботі большевики дійшли до крайних нісенітниць: буває так, що селянин, який має одну корову, дивиться на сусіда, який має дві корови, як на свого „клясового ворога". Навіть по колах окремо саджають дітей незаможників від куркулівських та середняцьких.

Цю „клясову" політику большевиків на селі заплатило селянство руїною свого господарства, а ця руїна сільського господарства зачепила болючо **державну скарбницю** совітської республіки. Тому тепер вже навіть такий принциповий рупіник, як Зіновев, почав говорити промови, в яких кличе свою партію, зробити все можливе для „скорішого економічного піднесення села" А президент большевицького „парляменту" Калінін попав з цеї нагоди аж у нудну сентементальність і заявив недавно так: „Треба любити і селянина. Любити такого, яким він є, знаючи твердо, що в кожнім з **них сидить дрібний власник** з усіма природженими дрібному власникові якостями".

Так отже в останніх часах большевики перейшли від давнійшої ставки незаможника до **залицяння до середного і заможного селянина.** Вони побачили, що незаможник не везе їх комуністичного воза, і стали пробувати чи не повезе їх середняк або куркуль. Ще вчора вони проповідували зрівнання сільських господарств. Сьогодня сам Калінін зазначує, в московській „Правді" що на селі не може бути рівности, що він сам вважає маєткову нерівність за „позитивне (корисне) явище". Ми повинні розвивати серед селян незрівнюючо натуральне господарство, а, не зрівнюче споживче господарство, а **товарне господарство**".

Так отже большевики в свої шуканню порозуміння з селом докотилися нарешті назад до того місця з якого вийшли, бо товарне господарство, себто таке, що продукує не на власні потерби, а на збут, на продаж, це основа теперішнього капіталістичного устрою. Щоб тільки задержатися за всяку ціну при владі большевики готові погодитися на все, хочби воно було противне їх природі. В цім причина **ненависти українаці** України, вони і користь їх нової прихильности до заможного селянства.

Цей новий курс в відношенню большевиків до селянства назвав Зиновев „лицем до села". Але чи дійсно цей новий залицяння большевиків до села принесуть які-небудь користи? Чи допоможе нова большевицька тактика розвиткові селянського господарства? Наперед видно, що большевикам ходить тільки про те, щоби мати змогу **здерти з села як найбільше податків.** Ціль їх заходів коло села є фіскально-фінансова. Недаром на Україні селяне називають представників большевицької влади „старцями" (прохатирями), бо вони тільки те й роблять, що ходять по хатах збирати податки. Їм тільки й того треба, щоб було добре „стригти вівці".

Але селянству набридла вже їх „овеча доля". Нові заходи большевиків не зеднають їм прихильности селян і не вирівнають пропасти, що відділює горстку комуністичних верховодів від селянської маси, — тої одинокої трівкої підстави, на якій опертися може влада в теперішній совітській республиці.

С. П.

ДОПИСІ.

БЕЙОН, Н. ДЖ.

Поклик до Українців і Українок в Бейоні, Н. Дж.

Український Американський Горожанський Клюб, котрий зорґанізовано і заінкорпоровано дня 24-го падолиста, 1924, взиває усіх Українців з Бейону, Н. Дж., до спільної праці у справі набуття **горожанських паперів.** Клюб має на меті американізацію, тож много Українців може з того скористати у справі одержання паперів. Також Український Американський Горожанський Клюб остерігає усіх Українців, котрі ще не є горожанами, щоби не потратили реґістраційних і клясифікаційних карток, виданих підчас війни, бо вийшли нові аплікації, де запитують о число і кляси реґістраційної карти.

Укр. Ам. Клюб в Бейоні буде мусіти відповісти на ріжні запити, чи поодинокі наші земляки є членами клюбу.

В 1925 році буде переведена так звана індустріяльна клясифікація чужинців і чи вони ходять до школи та належать до горожанських клюбів. Тому не від річи буде впору повідомити Українців, щоби усі як один горнулись до Укр. Ам. Горожанського Клюбу в Бейоні, Н. Дж.

В сій справі комітет Укр. Ам. Гор. Клюбу **скликує збори** на четвер, 1-ого січня, 1925, (новий рік) при 466 Ave C., поміжи 20-ою і 21-ою улицею. Збори розпічнуться о 7-мій годині вечером. Тож проситься взяти як найбільшу участь і доказати, що ми є і хочемо бути чесними та льояльними горожанами Америки.

І. Т.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Відозва до виходців Тернопільщини.

Як багато іншим повітам, так і тернопільському довелось пережити всі страхіття великої світової війни, яку вели пани руками трудового народу для осягнення своїх імперіялистичних цілий. Ся війна зруйнувала культурні осередки нашого українського народу і її жертвою впало богато активних робітників з культурно-освітньої области українського життя.

Наслідком того лихоліття наш Рідний Край, Східна Галичина, не тільки що попав у стан страшної руїни, але й опинився в руках жорстокої панської Польщі. З того часу, тобто від половини 1919. р., наші брати терплять страшний гнет та ріжного рода переслідування і здирства.

Минає вже 5 літ, як шляхетська Польща, за згодою панства великих світових держав, у звірський спосіб знущається над нашими братами в старому краю. Польща замикає українські школи і читальні; конфіскує та заборонює українські часописі; кольонізує наші землі; та заповнює свої тюрми тими, хто виступає до боротьби проти її жорстокого режіму. В тюрмах піддає тих борців страшним знущанням і мукам.

Живучи в такому нещасному положенню, наші брати звертаються до нас о поміч. І нашим обовязком помогти їм та підержати їх в сій боротьбі за соціяльне і національне визволенне Східної Галичини і цілої Західної України.

В справі сеї допомоги відбулися в місті Ню Йорку дня 26. падолиста, 1924, наради гуртка виходців із Тернопільщини. Щоби приєднати до спільної акції всіх місцевих Тернопільців, рішено скликати їх на збори і такі збори дійсно відбулися дня 10-го грудня, 1924, в ґалі Українського Народного Дому. Збори однодушно заявились за поведенням зорґанізованої акції у справі допомоги селам Тернопільщини і заснували Товариство Помочі Тернопільщині.

На тих зборах вибрано уряд нового Товариства у отсьому складі: Й. Бабяк, голова; Іван Кльоц, заст. голови; С. Шалаган, писар; А. Пасічник, скарбник; П. Ціж, заступник; С. Абрагамовська і М. П. Білий, тростіси.

Слідуючі збори Тов. Помочі Тернопільщині відбудуться в неділю, 4-ого січня, 1925, в Українському Народньому Домі при Іст Шестій улиці, Ню Йорк, о год. 2.30 пополудні. Проситься всіх Тернопільцяв в Ню Йорку й околиці явитись на тих зборах, щоби мож було обговорити середники і способи виденні дальшої акції для цілий і завдань, для яких засновано Тов. Помочі Тернопільщині.

За всякими інформаціями в порушеній тут справі проситься писати до секретаря Товариства на адресу: **Stephan Shajgan, 60 E. First St., New York, N. Y.**

ЙОНКЕРСЬКІ УКРАЇНЦІ ДАЮТЬ ПРИМІР.

ПИСМО ДО ОБЕДНАННЯ В СПРАВІ НАРОДНЬОГО ПОДАТКУ.

З громади Йонкерс, Н. Й., одержало Обєднанне слідуюче писмо:

В неділю, дня 21. грудня с. р. тов. „Подільська Січ" відбуло свої річні збори в ґалі Українського Горожанського Клюбу при 17 Washington Street. На збори прибув також наш парох о. В. Сполітакевич і представив зібраним конечність допомоги від нас нещасним, бо немічним українським калікам-інвалідам, які часто-густо, щоби з голоду не вмерти, мусять до свого ворога Ляха руку простягати і о кусник хліба просити. Двайцять пять центів на місяць, або іншими словами 6 цнт. на кождотижневу пейду, в формі народнього податку, — се не великий тягар і кождого, хотяйби найбіднійшого з нас стати на се, а коли кождий Українець обовязок сей для свого народу сповнить — се буде велика поміч для безталанної нашої Батьківщини.

Томужто завізвав наш священик присутних слухачів, щоби на отсих зборах перевести ухвалу, що тов. „ПОДІЛЬСЬКА СІЧ" ПЛАТИТЬ НАРОДНИЙ ПОДАТОК В РОЦІ 1925 в 100%, то значить, щоби одного члена в сім товаристві не було, який не сповнив би обовязку свого для нашого народу.

Отсю резолюцію, яку поставив о. В. Сполітакевич, піддав предсідатель товариства п. Василь Мандзій під голосоване і як можна було згори сподіватись, вона перейшла одноголосно. Всі члени як один зобовязались до плячення народнього податку в 1925 році, а тимсамим наше товариство „Подільська Січ" стало може й першим в Америці, яке платить народній податок в 100%.

В залученню пересилаю чек на $31.00 титулом зібраного податку від товариства „Подільська Січ", від. 8. У. Н. Союза в Йонкерс, Н. Й. враз із поіменним списом членів нашого товариства, що заплатили свій податок народній.

Підчас збирання державної позички в Америці, так званих „Liberty Bonds" було много українських громад, братств і товариств, які з гордостю чванились, що їх громада чи товариство дало державну позичку в 100%, значить, що КОЖДИЙ член того товариства взяв „Liberty Bond". Чи не час і не пора було би тепер для нас, щоби ті самі наші українські громади і товариства на теперішніх своїх річних мітинґах перевели ухвалу ПЛАТИТИ НАРОДНИЙ ПОДАТОК В 100%!? Таку ухвалу перевело вже товариство „Подільська Січ"! І кличе до всіх прочих українських братств і товариств:

Відізвіться, що Ви „next". „Who is next?" Найбільшою радостю для членів нашого товариства було би бачити на сторінках наших часописий довгий поіменний спис тих українських громад і товариств, що платять народній податок в 100%.

Дякуючи в імени нашого товариства Хв. Урядови „Обєднання" за щиру і ревну працю в несенню допомоги нашому Рідному Краеви, рівночасно з Новим Роком і Святами Рождества Христового пересилаю яко найкрасші желання, щоби наше „Обєднанне" обєднало весь наш великий український нарід в одній великій українській державі.

СЕМЕН ПИЛИПИШИН,
секретар товариства „Подільська Січ".

ПОДЯКА.

ЛІНДЕН, Н. ДЖ.

Я низше підписана складаю сердечну подяку Комітетови Громади Стейплетон, котрий довідавшись про нещасну долю мужа тай тяжке положенне його родини, занявся збіркою помежи найбільше знаних країнів земляків в Стейплетон і зібрав $83.25. Сі гроші віддано на руки Анні Зубжак, яка складає сердечну подяку як комітетови так і жертводавцям. Збірковю занявся Олекса Савицький, Павло Тацький і Іван Гебе.

Жертви зложили: О. Савицький $5; С. Торбин, М. Решетник, В. Наконечний, Н. Ворона, Т. Семаковський, Й. Сопкіп, Т. Борик, С. Тацький і І. Гнідо по $2.00; П. Рій і Гавринюк по $1.50; Г. Монастирський, І. Гебе, Н. Давиюк, А. Романів, П. Вагнер, С. Зера, І. Іванцький, М. Кость, Г. Білінський, С. Августа, П. Тацький, Н. Мошковіта, Т. Гуль, М. Макар, В. Стичак, М. Бороденко, К. Тиза, М. Собіро, Ю. Левків, Л. Ятва, І. Грицак, В. Федірка, Д. Окрепко, П. Галуш, Н. Гебе, К. Наконечний, Т. Нетреба, А. Ласіз, В. Гуль, О. Застрошний, А. Совальський, Т. Озимок, М. Яросевич, Ю. Авґуст, Д. Стичак, М. Бусьлк, Т. Стек, І. Сідоболдин, Т. Термак, Г. Юрьків, А. Рудик, І. Корпан, Т. Соятан, Н. Трач, А. Іванців, Ю. Козенко, М. Челядин, Т. Білик і Г. Бакутин по $1.00; С. Боянівська 75 ц.; Д. Фостик, С. Салишовський, Д. Пізьо, Г. Озімок, Г. Іванко, М. Вишньовський, А. Пастуженко, С. Прісяк, О. Могович, Н. Гузик, В. Окрепко і М. Вабій по 50 ц.; С. Ковчик, М. Карамас, Г. Кослік і М. Горин по 25 ц. Загальна сума $83.25.

Всім жертводавцям сердечна подяка.

Іван і Анна Сойтак,

ДО ХВ. РЕДАКЦІЇ „СВОБОДИ" В АМЕРИЦІ.

Низше підписаний комітет будови „Нар. Дім" в Плотичі вел. просить не відмовити поміщення низше наведеної відозви до односельчан з Плотичі вел.

Дорогі Браття і Сестри!

Кождий розуміє, що життя людини не може обмежитися до родинного кружка, тому шукає за гуртками людий зі спільними вимаганнями й ідеями. Для цеї цілі основуєть Товариства як: читальні „Просвіта", Соколи, Кооперативи, ріжні кружки і т. п.

Мешканці нашого села Плотичі вел. пов. Бережани не остали в організації позаду і посідають в себе всі громадянські установи, які є потрібні для нації.

Одначе бракує нам трівкого осередка де моглиб ми ці установи помістити, бо війна, одним подувом змела з ліця землі все, а навіть будинок шкільний в наслідок чого діти нашої жедні просвітку тиняти і дусити муситься в маленьких, тісних і темних хатах.

Проте, з весною на початку марта 1925 р. приступаємо до купна будинку власности Юрчинського на цю ціль.

Приймаючи цеї тяжкий обовязок — відносимося до Вас Дорогі Браття і Сестри з горячим проханнем, щоби Ви щедрими лептами допомогли нам цего діла довершити.

Ці — яким доля судила не переживати цего лиха, з яким ми і досі годитись мусимо, а дала можність жити в кращих матеріяльних відносинах — повинні не відмовити нам свого дару, а повинні стати в перших рядах — словом, всі без виїмку мусять причинитися своїми лептами до здвигнення трівкого і вічного памятника в ріднім нашім гнізді і країні.

На цю ціль установляєть окрему книжечку, в якій по виході жертвованих лепт вписуєть ся імя і назвище на вічну память.

Хай слова наші не будуть даремним голосом в глухій пустині!

Жертви слід складати на руки члена Комітету **Theodore Gulka 525 E. 5th St., New York City**, або висилати впрост на руки читальні „Просвіта" в Плотичі почт. Денисів, пов. Бережани, Галичина.

ВИДІЛ ЧИТ. „ПРОСВІТА" В ПЛОТИЧІ ВЕЛ.

Голова: **о. А. Боднар.**
За секр.: **Лука Кушнір**, упр. шк.

УПРАВА КООПЕРАТИВИ „САМОПОМІЧ" В ПЛОТИЧІ ВЕЛ.:

Директор: **Кушнір Петро.**
Скарбник: **Мурований Василь.**

ЗА ПАРОХІЮ:
о. А. Боднар, парох.

СМЕРТЬ І НЕЩАСТЯ НЕ ТРАТЯТЬ НАГОДИ, НЕ ТРАТЬТЕ І ВИ, ОБЕЗПЕЧТЬСЯ В У. Н. СОЮЗІ СЕЙЧАС.

ЩО НАС ЧЕКАЄ В 1925 РОЦІ?

Колюмб плив до Америки 70 днів на кораблі вважучім 100 тон і мажчий залогу 52 осіб. Др. Гуго Екнер в 80 годинах прибув до Америки бальоном, який важив 90 тон і мав 83 осіб залоги. Жиємо у віку, в котрім майже кождий день приносить нам нові здобутки. Як отже далеко більше інтересним є дочекатися старечого віку аби можна знати скілько ще буде нових здобутків. Трінера Гірке Вино є найліпшим провідником до сего. Довге життя є залежне від стану жолудка. Жолудкові забурення скорочують людське життя. Трінера Гірке Вино чистить кишки, регулює і зміцняє цілий організм. Кождий хвалить сей середник! Пан Ф. Ванек з Вернон, Тексас, пише нам під датою 21. падолиста: „Трінера Гірке Вино є справді світним середником лічничим." Зверніться до свого сусідного аптикаря або спродавці лікарств, щоб він стадо мав у себе на складі також і Трінера Ґлодзітель Кашлю, незавідний середник на перехолодженє, також Трінера Лінімент дуже помічний на ревматизм, невральгію і примороження. По комадетний спис лічничих середників Трінера зверіться до Joseph Triner Company, Chicago, Ill.

ПОЗІР! ВУНСАКЕТ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО АМАТОРСЬКОГО КРУЖКА

— відограється —

В ЧЕТВЕР, ДНЯ 1-ГО СІЧНЯ 1925 (NEW YEAR)

дуже цікаве представлене, під назвою

НЕЧИСТА СИЛА

комедія в 4-ох діях О. В. Рутковського

НА ПАРОХІЯЛЬНІЙ ГАЛИ 394 BLOCKSTOWE STREET.

Початок представлення точно о годині 5-ій пополудни.

Вступ 35 ц. від дорослої особи, а 10 ц. від дітий.

Запрошуємо як місцевих так і позамісцевих Українців численно прибути; хто прийде то буде зовсім вдоволений. Весь дохід піде на нашу церкву в Вунсакет, Р. Ай. За представлене ручить

302,04 **Комітет Укр.-Амат. Кружка.**

КАЛЄНДАР УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. СОЮЗА НА 1925 РІК

Вже сам зверхний вигляд нового календаря У. Н. С. на 1925 р. манить своєю красою. Під зглядом технічного зладження він справді артистично викінчений. На окладинці красуються українські вишивки, а в середині повно дуже гарних друкарських прикрас.

Зміст календаря рікноманітний. У ньому подано короткий начерк історії і розвою У. Н. Союза, причина великого росту і величний стан нашої організації. Відтак слідує цілий ряд коротких розвідок з нашої і чужої історії, життєпис визначних людий, статті на сучасні теми і т. п. Крім того є декілька віршів і дві повістки, а саме довша повістка Ф. Дудка і коротенька М. Бурлаки. Повістка „Чорний Крук", написана дуже гарною мовою і зворушує читача своєю козацькою традицією і описом переживань під московською кормигою.

Оповіданнє „Похорон" зложене на підставі події із часів Махнівщини.

Цінні календар вельми цікавий і повинен вдоволити хоч як вибагливих читачів.

Ціна усього 50 центів.

НОВІ КНИЖКИ ЯКІ МОЖНА НАБУТИ У КНИГАРНІ СВОБОДИ:

М. Капустинський — ПОХІД УКРАЇНСЬКИХ АРМІЯ НА КИЇВ—ОДЕСУ В 1919 РОЦІ (короткий военно-історичний огляд). Части I., II., і III. з 23 кольоровими схемами-шкіцами і документами в додатку. Ціна ..... 70 ц.

М. Возняк — УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНІСТЬ. Ціна ..... 20 ц.

ВИДАННЯ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ" У ЛЬВОВІ:

Юрій Шкрумеляк — ПОЇЗД МЕРЦІВ (картини Жерт і Трутнів). Ціна 15 ц.

Василь Софронів — БО ВИНА ВІНОЮ. (Збірка нарисів). Ціна ..... 10 ц

Евген Воровський — СЕРЕД КУЛЬ І ГРАНАТ. (Начерки). Ціна ..... 10 ц.

Софія Тобілевич (Карпенко-Карв) — РІДНІ ГОСТІ. (Сценки з побуту Українських Січових Стрільців на Степовій Україні). Ціна ..... 10 ц.

Замовлення разом зі залучанням належитости (мані-ордер або маркамі) слати до:

„SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

1894–1924

Ювилейна Кампанія

ЄДНАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО У. Н. СОЮЗА

МУЩИН, ЖЕНЩИН, ХЛОПЦІВ, ДІВЧАТ І ДІТИЙ ВІД 1-ГО РОКУ ДО 55-ЛІТ ВІКУ

НА ОБОЗПЕЧЕННЄ ВІД $100 ДО $2.000 ПРИЙМАЄТЬСЯ БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ.

$1,200,000,00

НАЙПЕВНІЙША І НАЙСКОРША ВИПЛАТА ЗАПОМОГ НА СЛУЧАЙ ТЯЖКОЇ НЕДУГИ, КАЛІЦТВА АБО СМЕРТИ

Приєднуйте Нових Членів!

СІЧ В НЮ ЙОРКУ ПРИ НАРОДНІЙ РОБОТІ.

Хоч Ню Йорк велике місто і богато тут Українців, але на добру народну роботу тут тяжко. Коли хто в краю читає великі відозви з Ню Йорку, гучні заклики, оголошення та звіти то певно подумає, що тут десь земля горить під ногами з великої праці та запалу. Річ ясна колиб той читач прийшов на ті гучно скликувані віча, збори та наради то тяжко розчарувавбися, оглядаючи пусті місця на салі, бо про наші тертя та свари то вже і не згадую. Томуто коли ми підносимо, що Січ з Ню Йорку вислала $230.17 через Обєднанне до краю на боєвий фонд, то робимо це тому, що це на сегодніщні часи великий успіх. Це свідчить невимовно, що є певний гурт людей, які великої політики не ведуть, а ту політику бачать єдино в тім, щоби не словами, а чимсь реальним ратувати край. А що Січовики є боєвиками тож не диво, що революційна робота найбільш промовляє їм до серця і тому вони її попирають в першу чергу.

В збірці, яку вела Січ ім. Б. Хмельницького допомогли наші Січовики з Жіночої Сотні ім. Ольги Бесарабової, які ходили по хатах та зібрали $56.50.

Жертви зложили: по 1 дол.: М. Вук, М. Лацік, М. Воробець, М. Дембіцький, Т. Лопушенко, Ґ. Чупіль, М. Максимович, а Н. Киок 50 ц., Гафтований 25 ц.

Збірка Січовичок: Текля Беслак і Ксеня Третяківна зібрали: по $2: Іван Лещух, І. Ґаращук, по $1: Т. Беслак, К. Третяківна, І. Герман, Ґ. Майчик, В. Третяк, І. Часників, В. Лемко, Д. Лахман, П. Немочний, Микульний, Г. Привела, В. Галяк, В. Перей, Конкула, Костуба, Мороз, Панас, М. Сеник, Тарнопільський, Беднарчук, П. Стрижаковський, а Анчарський 50 ц. Разом $25.50.

Марія Солтис і Анастазія Римар зібрали: по $1: Модкевич, Волод. С., В. Кушнір, Дора Ґаращук; по 75 ц.: Д. Дзюбан і Ґ. Опара; по 50 ц.: Коробіївна, Фаринський, Бушовський, Василів, В. Панюк і Колайчук; по 35 ц.: Притула, Хома 30, по 25 ц.: Ф. Макарук, Ковальський, П. Б., Н. Бабяк, Руда, Підгорецький, Н. Черкас і Н. Н., К. Прилушка 20, Спільник 10, а Флорко 5 ц. Разом $11.50.

Мелася Татаринська-Воробець зібрала: по $2: А. Пасічник, Ґ. Варрів, П. Стасюк, М. Скубова, А. Сивиць; по $1: М. Воробець і П. Добрянський. Разом $13.

Катерина Андрус зібрала: Іван Бриґулич 1 дол., К. Андрус 75 ц.; по 50 ц.: Корецький, Анна Краєвська, М. Паниля; по 25 ц.: Н. Захарук, Ґотус і Радишевський. Разом $3.80.

Кромі цего зложили: К. Шутаківна 2 дол., Ф. Онисько 25 ц., Настаминський 25 ц., К. Андрус 20 ц.

ВИДАВНИЦТВО „СВОБОДИ"
JERSEY CITY, N. J.
Тел. Bergen 5-5-0-0
Тел. Bergen 5-5-0-1
Тел. Bergen 5-5-0-2
Тел. Bergen 5-5-0-3
Тел. Bergen 5-5-0-4
Тел. Bergen 5-5-0-5
Тел. Bergen 5-5-0-6
Тел. Bergen 5-5-0-7
Тел. Bergen 5-5-0-8
Тел. Bergen 5-5-0-9
Тел. Bergen 5-5-0-10
Тел. Bergen 5-5-0-11
Тел. Bergen 5-5-0-12
Тел. Bergen 5-5-0-13
Тел. Bergen 5-5-0-14
Тел. Bergen 5-5-0-15
Тел. Bergen 5-5-0-16
Тел. Bergen 5-5-0-17
Тел. Bergen 5-5-0-18
Тел. Bergen 5-5-0-19
Тел. Bergen 5-5-0-20
Тел. Bergen 5-5-0-21
Тел. Bergen 5-5-0-22
Тел. Bergen 5-5-0-23
Тел. Bergen 5-5-0-24
Тел. Bergen 5-5-0-25
Тел. Bergen 5-5-0-26
Тел. Bergen 5-5-0-27
Тел. Bergen 5-5-0-28
Тел. Bergen 5-5-0-29
Тел. Bergen 5-5-0-30
Тел. Bergen 5-5-0-31
Тел. Bergen 5-5-0-32
Тел. Bergen 5-5-0-33
Тел. Bergen 5-5-0-34
Тел. Bergen 5-5-0-35
Тел. Bergen 5-5-0-36
Тел. Bergen 5-5-0-37
Тел. Bergen 5-5-0-38
Тел. Bergen 5-5-0-39
Тел. Bergen 5-5-0-40
Тел. Bergen 5-5-0-41
Тел. Bergen 5-5-0-42
Тел. Bergen 5-5-0-43
Тел. Bergen 5-5-0-44
Тел. Bergen 5-5-0-45
Тел. Bergen 5-5-0-46
Тел. Bergen 5-5-0-47
Тел. Bergen 5-5-0-48
Тел. Bergen 5-5-0-49
Тел. Bergen 5-5-0-50
Тел. Bergen 5-5-0-51
Тел. Bergen 5-5-0-52
Тел. Bergen 5-5-0-53
Тел. Bergen 5-5-0-54
Тел. Bergen 5-5-0-55
Тел. Bergen 5-5-0-56
Тел. Bergen 5-5-0-57
Тел. Bergen 5-5-0-58
Тел. Bergen 5-5-0-59
Тел. Bergen 5-5-0-60
Тел. Bergen 5-5-0-61
Тел. Bergen 5-5-0-62
Тел. Bergen 5-5-0-63
Тел. Bergen 5-5-0-64
Тел. Bergen 5-5-0-65
Тел. Bergen 5-5-0-66
Тел. Bergen 5-5-0-67
Тел. Bergen 5-5-0-68
Тел. Bergen 5-5-0-69
Тел. Bergen 5-5-0-70
Тел. Bergen 5-5-0-71
Тел. Bergen 5-5-0-72
Тел. Bergen 5-5-0-73
Тел. Bergen 5-5-0-74
Тел. Bergen 5-5-0-75
Тел. Bergen 5-5-0-76
Тел. Bergen 5-5-0-77
Тел. Bergen 5-5-0-78
Тел. Bergen 5-5-0-79
Тел. Bergen 5-5-0-80
Тел. Bergen 5-5-0-81
Тел. Bergen 5-5-0-82
Тел. Bergen 5-5-0-83
Тел. Bergen 5-5-0-84
Тел. Bergen 5-5-0-85
Тел. Bergen 5-5-0-86
Тел. Bergen 5-5-0-87
Тел. Bergen 5-5-0-88
Тел. Bergen 5-5-0-89
Тел. Bergen 5-5-0-90
Тел. Bergen 5-5-0-91
Тел. Bergen 5-5-0-92
Тел. Bergen 5-5-0-93
Тел. Bergen 5-5-0-94
Тел. Bergen 5-5-0-95
Тел. Bergen 5-5-0-96
Тел. Bergen 5-5-0-97
Тел. Bergen 5-5-0-98
Тел. Bergen 5-5-0-99
Тел. Bergen 5-5-0-100

„ЗИЗ"

У Львові став виходити „Зиз", одинока українська гумористична газета в Европі. Смішно сказати, але так воно є. В других народів кождий більший дневник дає своїм читачам раз у тиждень гумористичний ілюстрований додаток, а окремі гумористично сатиричні часописі тішаться великим успіхом. Їх тисячі.

В нас один одинокий „Зиз".

Вже тому треба його підпертти, щоби не впав, бо брак гумористики свідчить про неповність нашої журналістики, — гумористична діра. Не всеж нам тужити й сумувати, треба часом і посміятись, з других і з себе. Це здорово, це потрібно для одиниць і для загалу. „Зиз" побуджує нас до сміху, на ріжні теми й ріжними способами від звичайних, щоденних дотепів, аж до жартів на тлі політики й дипльомації. Є з чого насміятись, бо лиш треба вдаритись в груди, таки без гріха.

Тому то хто хоче насміятись разом зі своїми братами й сестрами в старому краю, най купує „Зиз". Крім жартів знайде в ньому дуже гарні рисунки. Ковжуна, Бутовича, Лісовського, Геца і других визначних українських малярів. Рисунки дійсно великої малярської вартости. Не треба додавати, що від числа передплатників залежить дальший розвиток „Зиза", цього одинокого нашого гумористичного орґану. Польська цензура, як може так копає під ним яму, найже наша байдужність не тручає його туди. Передплачуйте, читайте і ширіть нашу гумористичну газету „Зиз".

Не забувайте, що двайцять літ тому ще з накладом виходило „Зеркало" і розвеселяло наших батьків, чомужби у чверть століття пізнійше не міг устоятися „Зиз"? Нас тепер куди більше, — виросли ми!

Б. Л.

—o—

Подаємо на показ деякі дотепи з 3 числа „Зизу".

Жінка: Чого ти все втікаєш аж на сходи, як я співаю? Чи тобі не подобається мій спів?

Муж: Алеж ні! Я тільки боюся, щоби сусіди не гадали собі, що я тебе бю.

—o—

Двох панів сидить в каварні, а між ними пес одного з них.

Перший пан: Заберіть собі вашого пса, бо мені блохи скачуть по ногах.

Другий пан: Ходи сюди, Бриську. Цей пан має блохи.

—o—

Фризієр: Чи пан добродій позволять по голенню галуну, чи кольонської води?

Гість: Килішок коняку.

—o—

Молодий конкурент дякує мамусі за обід: „Такого доброго обіду, пані добродійко, я вже давно не їв".

Ми також додаємо щирий братчик панночки.

НА АРЕНІ ВАРШАВСЬКОГО СОЙМУ.

З промов посла С. Хрущького дня 4 грудня в дискусії над буджетом міністр. освіти.

Промовець стверджує факт, що 26. вересня ц. р. минув речинець, призначений для оснування українського університету. Про це заповідав навіть п. Скшиньскі у Женеві. Одначе в буджеті нема ніякого сліду сум призначених на цю мету. Всі проєкти звязані з цією справою є глузуванням з українського народу. Це саме торкається і закону про права мови. Польська преса писала з цього приводу аж про нову добу взаємин між двома „братерськими" народами, а фактичний стан такий, що донині нема навіть виконавчих приписів до згаданого закона. Уряд або не виконує ухвалених законів, або довільно їх інтерпретує, перекручуючи на свій лад.

Виправдування про переходовий або тимчасовий стан — безосновні. Нема виглядів, що щонебудь зміниться. Сам закон п. Грабського про шкільництво не признає навіть істнування Українців на Підляшу та Лемківщині. Відношення місцевої шкільної влади до українських шкіл каже само про себе і виявляється найкраще в офіціяльній статистиці. На 9.856 кляс усіх народніх шкіл у Східній Галичині було в 1920-1 р. — 7.211 польських, а ледві 2.645 українських, хоча процентове відношенне населення є саме протилежне. На Холмщині та на Підляшу нема ніякої школи. Далі: у Східній Галичині буцімто в українських школах є 10.000 учителів Поляків, які не лише не вміють по українськи, але й здебільша (50%) не мають відповідних кваліфікацій. А одночасно є 3,000 українських учителів без заняття і богато заточених у польські провінції.

Міністерство освіти нехтує основи педагогіки і має на оці виключно політичні цілі. В українських школах заведено польонізаційну систему; в усіх державних школах учать обовязково по польськи: географії та історії, польської мови мусить учити Поляк, а української можуть учити і Поляки. Польську мову введено в українських народніх школах на другім році, а українську в трактівстичних щойно на третім. В усіх українських середніх школах при іспитах до 1-ої гімназ. домагаються такоїж знайомости польської мови як української. А мовою урядовою мусить бути польська навіть у внутрішнім урядуванні.

Всі розпорядки уряду і міністерства освіти є суперечні з конституцією та з істнуючими законами і міжнародніми трактатами. Польський уряд не дає доказів доброї волі в своїх законах. Міліон українських дітий не має своєї школи. Польща, займаючи українські землі, взяла на себе обовязок ширити на них освіту в рідній мові населення. Цього обовязку не може виповнити — може його зекстись.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Т-во Зап. Січ. від. 206, повідомляє своїх членів, що мітинг річний відбудеся 4-го січня 1925 р. о годині 1.30 пополудни. На мітингу старий уряд здасть своє діловодство за біжучий рік, а новий уряд перебере урядованє. Кожний член аби мав зі собою тваринський статут, бо будесь рішати кілька устанів в статуті. Невявившійся член заплатить кару 50 ц., а урядник $1.00 Уряд Т-ва на 1925 рік вибраний зі слідує: І. Затонський, предс.; П. Кучерський, заст.; С. Бардачевський секр. фін.; Ітн. Кушнір, секр. рек.; Ігр Тепер, касієр; Ґ. Кава, заст.; Вас. Бурак, Вас. Коцюбінський і Яким Щура вара, тростісі; Дм. Лукеняк, Вас. Гаєлас, Ал. Кирук і П. Сулима, надзирателі хорих; Кость Ходоровський Йосиф Герман, дверники; Петро Гу і Т. Турецький, прапорщики; Андрій Шевець, Олекса Косюк, Ґ. Кава і В. Кучеравка, капітани; В. Кучерявка, бібліотекар до читальні. — В. Бурак, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. Запорожська Січ від. 388, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться 4-го січня в неділю, зараз по Службі Божій. Проситься всіх членів, аби були присутні на сих зборах, бо суть важні справи до полагодженя. — А. Бачинський, предс.; П. Огар, секр.

ВАНДЕРҐРІФТ, ПА. Повідомляє, що на річнім мітингу дня 21. грудня 1924 Бр. сп. Ал. Петра і Павла, від. 110, вибрано отсей уряд на рік 1925: Іван Завальницький, предс.; Теодор Чорний, секр.; Йосиф Чайковський, касієр; Микола Чайковський, заст. предс. Тома Гушецький, заст. касієра; Олекс Кричковський, заст. секр. Членів, котрі не були на річнім мітингу, проситься явитись на слідуючий мітинг і вирівнати свій довг (як рівнок і за календарі по 30 ц.). Неявившіся члени на мітинг будуть платити кару 50 ц. і урядник $1.00. Мітинги будуть відбуватись в хаті Йосифа Чайковського. — Теодор Чорний, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Тов. Запор Січ, від. 155, подає до відома, що річний мітинг відбувся 14. грудня, на котрім зістав вибраний слідуючий новий уряд на рік 1925: Андрій Яричевський предс.; Іван Балух, заст. пр.; Дмитр Ледчишин, секр. фін.; Пилип Щуцький, секр. протоК.; Стефан Куций ас.; Василь Козак, заст. кас.; кор. польори: Іван Ваверчак, Мих. Чумер, Василь Берко; Іван Гадик, хорунжий. Анд. Мельник, дверник. Мітинги товариства будуть відбуватися кожда друга неділя по першім в гали п. Івана Ваверчака під ч. 782 State St. Адреса нового секретаря: 782 State St., Perth Amboy, N. J. — Мих. Чумер, бувший секр.

ФАРЕЛ, ПА. Бр. св. Петро і Павла, від. 286, повідомляє всіх своїх членів членкинь, що річний мітинг відбувся дня 14. грудня, на котрім вибрано новий уряд на рік 1925: Васько Гладо, предс.; Василь Федорчик, секр.; Микола Забич, касієр; Андрій Возняк, контрольор; Войцех Філь, дозорець хорих; Юстин Розішевський, дверник. Мітинги будуть відбуватися що друга неділя по першім під числом 924 Bichwood Ave., Farrell, Pa. Проситься членів се запамятати, щоб не оголошувати на Свободі за кождим разом. — В. Гладо, предс.; В. Федорчик, секр.; М. Забич, кас.

ФУЛТОН, Н. Й. Тов. Зап. Січ, від. 263, повідомляє, що на річнім мітингу зістав вибраний новий уряд на 1925 рік на слідує: Михайло Будда, предс.; Онуфрій Бусько, заст.; Михайло Лобур, секр.; Гавриїл Туркевич, заст.; Дмитро Надворняк, кас.; Дмитро Опчинський і Володимир Зарічний, контрольори; Дмитро Ороняк і Каменюк Іван, надз. хорих; Йосиф Дурчак, надзвірник. Мітинги будуть відбуватися що друга неділя по першім. — Мих. Лобур, секр.

ЮТИКА, Н. Й. Бр. св. Петра і Павла, від. 58, повідомляє всіх своїх членів, що на річнім мітингу, котрий відбувся дня 14. грудня, вибрано отсей уряд на рік 1925: Дмитр Матвіїв, пр.; Іван Сороковський, заст.; Василь Лисоріг, секр.; Михайло Кьван, заст.; Петро Лиєтей, заст.; Сергій Круковський, заст.; Лука Гарматюк і Михайло Конишш, контрольори; опікуни хорих Іст Григорій Мазур і Петро Антонюк; опікуни на Вест Олекса Кузьо; дверник Олекса Онищак; до прапорів Йосиф Карпишин і Олекса Кузьо. Мітинги будуть відбуватися другої неділі по першім в гали п. М. Кочиняша, 02 Jefferson Ave., Utica, N. Y.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Укр. Тов. Січ, від. 282, повідомляє членів місцевих і позамісцевих, що на річнім мітингу вибрано отсей новий уряд на рік 1925: Предс. Маліюн Михайло, фін. секр. Іван Лесюк, рекорд. секр. Канія, Василь, касієр Кирик Онуфрій, контр. комісія Ілія Каменюк, Антін Яворський і Панько Кіндрат, тростісі С. Кочубинський і Т. Пиндус, хорунжий М. Мерва, і В. Гарматюк, оглядачі хорих. Д. Кіц, О. Шкляренко, С. Качуринський і Фель Андрусишин, оглядачки до женщин Мелянія Пиндус, Гекля Шкляренко. Повідомляєть позамісцевих членів, що на мітингу уділено народний податок. Платити має кождий член по 25 ц. що місяць. До податку вибрано секр. Пилип Пиндус Тома Пиндус до Обєднання. — Ілія Каменюк.

СТ. ЛУІС, МО. Бр. св. Володимира Великого, від. 179, відбуло річні збори 21. грудня і слідуючі урядники зістали вибрані на рік 1925: Михайло Дмитришин, предс.; Миколай Міцнурак, заст.; Тимко Шпить, секр. фін.; Іван Якимів, заст.; Василь Тустановський, касієр; Вас. Андрусишин, заст.; Василь Голдак, секр. рекорд.; Ярема Петрук, заст.; Іван Онуфрей, опікун діточого відділу. — В. Голдак, секр. рек.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 73, повідомляє своїх членів, що на річнім мітингу зістав вибраний слідуючий уряд: Іван Витязь, предс.; П. Наконіпський, заст. пр.; Н. Костів, секр. фін.; П. Ковальчук, секр рек.; М. Свідик, касієр; Г. Болюх, Н. Пшоновський і Й. Мартиненко, контр. комісія; С. Хорук, Ґ. Дацюба і М. Витязь, надзирателі хорих; С. Кондибалюк і М. Волович, дверники. — Н. К. секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Бр. св. Петра і Павла, від. 39, повідомляє, що річний мітинг відбувся 14. грудня на котрім вибрано слідуючий новий уряд над рік 1925: Гриць Гнатко, предс.; М. Лутеран, заст.; І. Фецїч, секр.; В. Красневич, заст.; І. Корнафел, касієр; Василь Бойтаз, до контр. комісії Дм. Оринич і Антін Гайдук; дозорці хорих Мих. Клюсик, Вас. Майкова.

НОВИЙ РІК

принесе Вам щастя і спокій, коли перешлете гроші до краю через:

BOSAK STATE BANK, SCRANTON, PA.

котрий в порядку і після біжучого курсу доручить їх адресатови. Гроші доручуємо також в долярах на послідній почті.

Полагоджуємо також краєві справи як: перегляненя стану Вашого маєтку, купна і продажі маєтків; стягненя сирітських частий, довгів та ощадностий. — Дамо вам потрібні інформації в справах подорожи до краю і потрібних документів.

Звертайтеся з довірєм до:

BOSAK STATE BANK, Scranton, Pa.

ЧИ ВИ Є ПЕРЕДПЛАТНИКОМ „СВОБОДИ"

КОЛИ ЩЕ СЕЇ ЧАСОПИСИ НЕ ПЕРЕДПЛАЧУЄТЕ, ТО ЗАЧНІТЬ ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ Й СЕЙЧАС.

„СВОБОДА" є найбільшою зі всіх українських часописий в новім і старім краю.

„СВОБОДА" виходить кождого дня з виїмкою неділь і свят.

„СВОБОДА" подає цікаві новини американські і краєві.

„СВОБОДА" також подає найдокладнійші відомости з теперішних подій в старім краю.

ПЕРЕДПЛАТА ВИНОСИТЬ:

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ НА ЦІЛИЙ РІК	$ 7.00
„ „ „ НА ПІВ РОКУ	$ 3.75
„ „ „ НА ТРИ МІСЯЦІ	$ 2.00
В ДЖЕРЗИ СИТІ, КАНАДІ І ЗА ГРАНИЦЕЮ:	
„ „ „ „ НА РІК	$10.00
„ „ „ „ НА ПІВ РОКУ	$ 6.[illegible]
„ „ „ „ НА ТРИ МІСЯЦІ	$ 2.[illegible]

Звертаєтьсе увагу, що на кредит нікому не висилаєтьсе часописи.

„SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

ДРУКАРНЯ

У. НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДА"

виконує старанно, дешево і на час всякі друкарські роботи як: СТАТУТИ, ПРОГРАМИ і ТІКЕТИ НА КОНЦЕРТИ, ПРЕДСТАВЛЕННЯ, ПІКНІКИ і БАЛИ, як ТАКОЖ КОВЕРТИ і ЛИСТОВ ПАПЕРИ ДЛЯ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ і СЕСТРИЦТВ.

Проситься всі відділи У. Н. Союза уважитися зі всякими замовленнями до своєї власної друкарні на адресу:

„SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

РАДА НАРОДНИХ КОМІСАРІВ УКРАЇНИ

Основний закон про Народні Комісаріяти Української Соціялістичної Радянської Республики.

В офіційному органі Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету в Харкові в „Вістях" з 22. падолиста с. р. ч. 266 опубліковано постанову третої сесії ЗУЦВК-ту 9. скликання про затвердження „Загального Положення про Народні Комісаріяти Української Соціялістичної Радянської Республики".

З сього основного закону довідуємося, що що виконавчу владу на Україні повнять народні комісарі (міністри), і уповноважені загально-союзних народних комісаріятів при УСРР. На Україні є такі народні комісаріяти: 1) Внутрішних Справ; 2) Охорони Здоровля; 3) Земельних Справ; 4) Освіти; 5) Соціяльного забезпечення; 6) Юстиції; 7) Найвисша Рада Народнього Господарства; 8 Внутрішньої Торговлі; 9) Робітничо-Селянської інспекції; 10) Праці; 11). Фінансів. Безпосереднє кермування державною статистикою в УСРР покладається на Центральне Статистичне Управління УСРР, що веде свою діяльність на правах Народнього Комісаріяту. Для боротьби з політичною та економічною контрреволюцією й бандитизмом існує Державне Політичне Управління УСРР, що веде свою діяльність теж на правах народнього комісаріяту.

Завідування військовими та морськими справами, закордонною торговлею, шляхами комунікації та народного звязку на терені УСРР — здійснюється через уповноважених загально союзних Народніх Комісаріятів при УСРР. Уповноважені загально-союзних народніх комісаріятів ведуть свою діяльність на підставі окремих законів про них, затверджених законодатними органами СРСР

Найвища рада народнього господарства, народ. комісаріят внутрішньої торговлі, праці, робітничо селянської інспекції і фінансів підлягають безпосередньо завідуванню ради народніх комісарів УСРР., являються рівночасно органами одноіменних обєднаних комісаріятів Союзу РСР. і проводять в життя директиви та завдання тих союзних комісаріятів.

Другий розділ того закону каже про компетенцію та її межі у подлоняких комісаріятів. Народні комісаріяти мають наглядати за діяльністю підчинених їм органів, слідкувати за точним виконуванням законів, розробляти в межах своєї компетенції із власної ініціятиви проекти декретів і постанов та подавати їх установленим шляхом до ради народніх комісарів УСРР, видавати в межах своєї компетенції розпорядки та накази а також інструкції, назначувати та переносити також підчинених їм урядників, укладати в межах своєї компетенції договори, заряджувати кредитами, опротестовувати до ради народніх комісарів УСРР. постанови инших комісаріятів та державних установ, як що ті постанови порушують компетенцію комісаріятів. і т. д.

Голова ради народніх комісарів УСРР. і його заступники мають право зупинити розпорядження народніх комісарів УСРР., повідомлюючи про те на найблизшому засіданні раду народніх комісарів УСРР. Розпорядки народніх комісарів обовязкові мають виконувати всі органи влади і всі людність, а може їх зупинити або скасувати тільки рада нар. комісарів УСРР. (в галузі господарства— Українська Економічна Нарада) Всеукраїнський центральний виконавчий комітет і його президія а на місцях можуть їх зупинити тільки губерніяльні виконавчі комітети у випадках і порядку, предбачених окремим законом.

Третий розділ трактує правовзаємо відносини народніх комісаріятів УСРР із народ. комісаріятами Союзу РСР. та инших союзних республик: на випадок, якби одноіменний народний комісаріят УСРР. дістав від обєднаного народного комісаріяту. СоюзуРСР таку директиву, або завдання, які суперечилиби законодавству СРСР або законодавству УСРР обовязаний проте негайно зробити раді нар. ком. УСРР відповідну доповідь, щоби передати справу на вирішення ВУЦ ВКту.

Необєднані (самостійні) народні комісаріяти УСРР., а саме: внутрішних справ, охорони здоровля, земельних справ, освіти соціяльного забезпечення, юстиції навязують зносини з одноіменними (самостійними) народніми комісаріятами Союзних республік безпосередньо. Про те брати на себе зобовязання публично правні, а також укладати угоди з одноіменними комісаріятами УСРР. право тільки за згодою нар. комісарів УСРР.

Народні комісаріяти УСРР. і самостійні і обєднані навязують зносини зі загально союзними народ. комісаріятами СРСР. виключно через уповноважених при УСРР.

Четвертий розділ трактує справу будови народ. комісаріятів а пятий про обовязки нар. комісарів. Народні комісарі відповідальні за свою діяльність перед Всеукраїнським Центральним виконавчим комітет, його президією та радою народніх комісарів УСРР. Вони відповідають перед тими ж інстанціями як за особисту діяльність, так і за діяльність підчинених йому органів.

Шестий розділ закону трактує справу заступників нар. комісарів. Заступники являються найблизшими помічниками нарком комісарів у завідуванню комісаріятами. Вони виконують обовязки народніх комісарів на випадок недуги, чи виїзду тих останніх. Заступники беруть участь в засіданнях Ради народ. комісарів з правом дорадчого голосу. На випадок відсутности якого комісаря відповідний заступник має право рішаючого голосу.

Семий розділ каже про колегії при нар. комісарях. Для всяких важніших справ покликується при кожньому комісаріяті до життя колегії, які приготовляють проекти важніших декретів, пляни та програми поодиноких комісаріятів звіти про діяльність тихже, річні кошториси і инші найважнійші питання. які справи вирішуються в колегіях більшістю голосів. Комісаріяти мають право відкидати проекти колегії, коли вони не відповідають усім їхнім вимогам та розвязувати справу самостійно. З другого боку колегії мають право опротестувати перед Радою народніх комісарів кожду постанову відповідного комісаріяту, коли з нею не погоджуються. Це опротестування одначе не спиняє виконання постанови.

Подав: **В. М.**

НОВІ УКРАЇНСЬКІ РЕКОРДИ КОЛЯДИ.

15503 Бог предвічний і Христос родився. — 27015 На небі зірка і Всі разом співайте. — 3995 Бог ся рождає і Нова радість стала. — 4042 Радуйтеся всі люди і Нині Адаме. — 7307 Нова радість стала і Небо і земля. — 7308 В ясах лежить і Радуйтеся всі люди. — 7259. Вселенная веселися і Год нар. Ціна 75 цнт. — Кромі колядмаю великий вибір инших рекордів. Замовлення і гроші шлять до: 01-04

ANDREW BARNA,
252 Neppenham Ave., Yonkers, N. Y.

В. КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ВИЙШЛА В ДРУКУ ДАВНО ОЧІКУВАНА

НОВА РАХУНКОВА КНИЖОЧКА

З ІНФОРМАЦІЯМИ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ З ДОДАТКОМ ДРУГИХ ЦІКАВИХ ВІДОМОСТИЙ

Ціна 50 центів

Замовлення разом з грішми посилати на адресу: „SVOBODA", 82 Grand St., Jersey City, N. J.

ДИТРОЇТСЬКА ЖЕНЩИНА ВИРАТУВАЛАСЬ.

Здавалося, що Вмре.

Дітройт, Міч. З всіх щасливійших женщин нині Бінська є найщасливіша. Її фамілія уважала її мертвою за помершу а доктори виявили вирозпо, що для неї нема виходу. Хорувала вона через пять літ, і кождого дня більшає хулла, так що можна було шаком бачити її кости через шкіру. Вона не могла плекати своєї дитини та по більшій части лежала в ліжку. Виглядало, що для неї нема вже ніякої надії. Одначе щасливо, чуючи, що вже приходить кінець, післала і спровадила свою матір зі старого краю. Її мати була ще сама жертвою лихоліття. Коли тільки мати пояснила на свою доньку, інстинктовно спізнала причину хоробі, бо вона колись була подобно бо-чити богато терплячих від солітера в старім краю. Післано сейчас по добру медицину до Пітсбурга — яка зробила своє. Лиєш як раз два тижні по приїзді матери, набрала чотирнайцять фунтів ваги, коли викинула з себе величезного на 55. футів хробака.

Богато мущин, женщин і дітий через лічиться безуспішно на инші хороби, коли їх правдива слабість є сей монстер солітер. Правильні позначки суть відомі лише кількох частини, похожі смерть, втрата апетиту, обложений язик, горячка, біль хребта і ніг, завороти, біль голови, умлівання від порожного жолудка, темні знаки під очима. Жолудок тяжкий, чутте опасання в жолудку і кишках. Жовта шкіра, утрата ваги, недобрий віддих. Немо охоти до життя, праці, нема амбіцій, все лінивий. Епілептичні напади знані як причина хоробки, який нераз доростає 50 фітів. Солітер повзучий до гортанки, може наусити свою жертву. Подобна бється його закин незапізно. Замовіть лікарство Laxlan днесь, яке вишлеєм Вам по одержанню $10.48 через **Laxal Med. Co., 448 Laxal Bldg., Box 963, Pittsburgh, Pa.** Laxlan є нешкідливий, не продається по аптиках. Подайте як Зазасекурувати пакунок подайте 25 ц.

КАЙДАШЕВА СІМЯ

повість, І. Нечуя-Левицького, з портретом автора і з передмовою Василя Верниволі.

Брош. $1.25, опр. $1.50.

Замовляти слати на адресу:

„SVOBODA",
Grand Street, Jersey City, N. J.

ГОЛОД НА УКРАЇНІ

Українська центральна комісія для боротьби з дитячою безпритульністю повідомила український Раднарком і Москву, що в голодуючих районах України зареєстровано на 10-XI 486.000 безпритульних дітей. Харчову допомогу з них дістають тільки 198.000 дітей а в захоронках приміщено тільки 72.000 дітей. За останніми відомостями в самім Харківськім та Купянськім повітах є 54.000 безпритульних дітей.

Вивіз хліба з України проте не зупиняється. У Миколаїві робітники й спілка грузчиків одмовились грузити хліб на чужоземні пароплави, а тому що працю виконують штрафні команди з червоноармійців під охороною відділу. ЧОН-а. Цілий порт дуже пильно охороняється, так що навіть агенти державних експортових контор допускаються лише на підставі особливих перепусток. Приватним особам вступати на портову територію цілком заборонено.

Рівночасно провадиться дальше стягування с.-г. податку. На початок падолиста вже було зібрано 46 міл. карб., цеб-то половину всієї суми, нложеної на Україну. Як очуже селянство сплачує податок, це видно з татті В. Зотова, надрукованої в ч. 252 „Вістей". „Кампанія біжучого року, — пише автор, — проходить у надзвичайно напружених умовах. Тимчасом, як торік до листопада міс. податок вносили нормально, цього року примусових заходів доводилось уживати ледве чи не з самого початку кампанії. У роботі звесь час бере участь не тільки фінансовий, а й майже ввесь радянський та партійний апарат губерній. Очевидно, в другій половині будуть ще більші труднощі, а через це до того треба готуватись заздалегідь тепер же, ці в якому разі не допускаючи ослаблення тої напруженої роботи апарату, що її ми мали досі, инакше можливі всякі ускладнення, поправити які буде потім дуже трудно".

Мовляв було б знати, яких це „примусових заходів" уживали на Україні агенти московської Ріки, щоб здерти з голодуючого українського селянства наложену на нього данину. Ясир брали, як давнійше Татари? Та офіцоза про це нічого не каже, а сама людність „на всіх язиках" мовчить, бо очевидно, боїнденствує...

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ПРОДАМ ГРОСЕРНЮ І БУЧЕРНЮ в добрім положенню, межи Українцями і Словаками; бізнес вироблений, місячний оборот 3300, при штоері є помешкання; причина продажі: инший інтерес на руки. Голоситися під ч. 82 KETCHUM STREET, N. S. PITTSBURGH, PA. 303-3

КОЛИ уже все завело і нема помочи, жадайте великий цінник Д. Брубелевського гарантованих ліків на всі застарілі долегливости. Порада даром. Не тратьте надії і часу. Пишіть зараз до D. Wcublewski, 178-180 Ave. C., New York, N. Y., Dept. 48-A.

ЧУДЕСНА ЗАБАВКА ДЛЯ ДИТИНИ.

Граючий Колибачок, з цвітами на переді колибаки, як довго дитина колився, так довго музика грає, не треба накручувати. 50.00 на моневодер прийшлять, напа Сплата сейчас Вам вишле. 304-2

N. J. MUSICAL ROCKING CHAIR COMPANY, Inc.,
24. Charlotte Ave., Jersey City, N. J.

ВІН НЕ ХОТІВ ПЛАТИТИ $1.00 ЗА ТУЗІН ЯЄЦЬ.

Тепер його родина їсть свіжі яйця з своєї власної курячої ферми і має свою огородовину та мешкає у власній хаті в NEW BRUNSWICK, N. J.

Ви також можете мати одну з сих малих курячих ферм 10.000 квадратових фітів за $269, платячи $50 згори, $5.00 місячно. 5 мінут до міста і близько 50 великих фабрик. — Приходіть або пишіть до Owner HAMILTON, 53 Park Row, Room 810, N. Y. C.

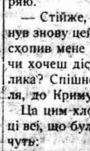

Мущини! Хоронїть себе перед всіма заразливими хоробами.

S.ANYKIT

Окорона для мущин. Для найбільшу охорону Велика рурка 85 цнт., Кіт (4 ч) $1.00

У всіх аптиках або у San-Y-Kit, Dept. B, 92 Beekman St., New York

Пишіть до циркуляр

КАТАР МІХУРА

ПРОРОКОВЕ ОКО

— або —

ІВАСЬ БИСТРИЧ І ЙОГО ПРИГОДИ

за **В. Лозинським** переповів **М. Ценівський.**

(Продовження) (9)

V.

ПРИГОДА З ТАТАРАМИ.

Коли я пробудився, вже дніло. А рівночасно з ранною зорею і в мойо нещасній голові стало світати. І тепер мені ясно було, що я наків і яке нещастя стягнув на себе самого. Змовив я молитву з пригнобленим серцем і почав роздумувати над своєю долею тіреньною. І чим більше я думав, тим більший жах проймав мене, що нічиу я тепер і який кінець буде мені?

— Бачить небоже, — так говорив я собі в думках — як тепер висиш, і що ждє тебе? Вовк ти Кайдаша; бачили тебе, як викопав Семенів скарб. Семен убив жида, ти вбив гайдука, оба ви злочинці, оба вбийники, тай що ще гірше, оба ви спільники і грабіжництва й убийства бо кожна дитина, а Підбірю знає, що ви оба приятелями собі були. Семена вже окликали. І пішли за ним листи і до городів і до міст і до воєцьких станиць. Гнідуть тепер листи і за тобою всюди, а що буде як зловлять тебе, а певне зловлять, бо куди ж ти втечеш, світа і людей не знаєш? До темнов яма насамперед вкинуть тебе, потім на муки візьмуть, а вкінці або повісять або кат мечем голову тобі зітне, і може й на ринку в Сваборі почеврчуть тебе, так як мені батько оповідав про шкіри фальшивого ляха, що церкву обікрав і дяка вбив, коли цей хотів спіймати його. А куди ж ти тепер підеш і де голову склонш? До Підбіря не вернешся; ані до неньки, ані на роботу до Соли не підеш, бо вже сам Матвійкин казав опівісти, щоби тебе там шукали тай всі це знають.

Тяженька розпука огорнула мене, коли я так над усім роздумував, а вже найбільше, коли подумав про неньку і як їй серце краяти-меться з жалю, що я в злодія й убийника перемінився тай що я вже для неї вмер, бо хоч мене не зловлять і не вбють, то і так не побачить мене. Чи то не краще мені самому в ліс! повісятися, на першій сухій гилязі?

Одначе після доброї хвилини, коли вже цього жаху і цих страшних думок добре наївся, що аж мені від них серце вивернулося, розрадував мене Бог. Бо так уже є з давен давна у людині, що найде в собі самім і отрую і лікарство на неї, і з своєї власної душі, начеб з одної і тоєсамої криниці, і гіркого і солодкого напється, а відкіля йшла тривога, відсіля нараз і відвага росте.

Абож я дійсне такий злочинець? Абож я що з нечесної принуди зробив, із захланности, з лукавого серця? Коли я вбив Кайдаша, тож я чеїже не хотів його вбити, лише себе оборонити, бо хто знає чи мене на смерть не був би скатував цей лихий чоловік, і що мене бухоб здело, — той так ще не цілком про вдяку шкіри мені ходило, але також і про цю його Семенову тайну, про цю його таємну закопану річ, на котру я присягнув. То може я тепер перед людьми злочинець, але перед власною совістю то ні, Бог бачить. І колиб я тепер перед ненькою станув, міг би їй в очі сміло глянути а за злочинця певно не мала би мене.

Коли я так собі додав трохи відваги, вже мені і лісова глуша не такою страшною здавала і завтра не таке чорне, хоча то певне було, що доля кинула мене в світ як камінь із праці. І чув я що лечу, а не знав де спаду. Тепер треба було думати про найблизші клопоти, як із цього ліса безпешно видобутися в котру сторону йти, де людей шукати й хліба. А щож зробити з викопаним мішочком? Вийняв я його зза пазухи — мале то, легенько, а ось пригнітає мені голову, начеб Бог зна скільки важило.

Не мав я досі часу побачити добре, що це таке, тепер щойно приглянуся йому. Дивлюся: мішочок невеличкий, з шаренької шкіри, шовковим червоним шнурком обмотаний, а в мішочку щось тверде, кругле, наче яйце. Думаю, хвилинку розвязаю мішочок, чи ні? і не знаю, чи вільно мені, і чи не зломлю приметь. Тай я не з цікавости роблю це, лише обережність мена велить, щоби я знав, як це ховати, як носити, щоби не стовчи, коли воно мняке, не попсувати, коли слабе.

Несміливо розвязую шнурок, майже що не з жахом, начеб там змій і довіте сиділа; дивлюся, а в мішку точнісенько чорне яйце! Беру до руки, бачу, що з залізна, хоча не таке тяжке, як підкиньо би бути, колиб було litе, а ціле мякоте. Приглядаюся обмаце. І бачу, що з одного боку цього залізного яйця є завітки, а з другого малесенький замочок, дуже видно мистецький, бо очко в ньому до ключа таке маленьке як зеренце пшениці. Думаю отже, що це залізне яйце то лише пушка замкнена, а в ній є щось, що остане для мене тайною, бо ключика в мішочку не було.

Я був рад із цього, бо людська цікавість, а ще до цього коли молода, все готова вести до спокуси — як знати, колиб я був найшов ключик, не отворив був би цієї пушки. А через це був би неспокійний і совість гризла би мене, що я зломив присяду. Бо коли Семен не хотів мені сказати, що це таке він закопав, то видно не хотів, щоби кониебудь моє око оглядало ню річ. Хайжеж собі це укрите лихо сидить, де його замкнуто. Доволі мені знати, що це чорне яйце ані стовчеться ані попсує тай носити можу його в кишени, як хочу.

А вестаки хон таке мале й легке і до схованку добре, сотиарм вготіло мені, що недавен я був із ним самого себе, ні свободи моєї ні здоровля. Бо як цього не згубити, як не зрадитися, що сказати, коли перетрясати-муть мене нещеловного? А то зовсім не тяжко, бо біганому напасти і лихої пригоди довго не шукати. І дійсне було мені з цим, наче з краденим золотом або з нечистою совістю, а так на мені невинному, ване на злодію безупину шапка горіла.

Пустився я в дорогу цими темними, глухими нетрями. Бо треба знати, що в ті часи ліси, як зачиналися від Самбора, так тягнулися цілими милями в ріжні сторони, як це я вже раз передтим згадував. І це їх не торкали, як то пізніще за життя мого сталося, що пани немилосердно почали ліси рубати, використовувати і палити, то на всі глупії, отже радий був, що бачу людей. Але несміливість брала мене, що то міщани а не сільські люди. Бо з міщанами я ще не бував. Виходжу на поляну, здіймаю шапку у кожу ввічливо:

— Слава Ісусу Христу!

Мабуть ніхто не почув мене з далека і ніхто з цієї сторони, з найбільшої гущавини; не спідівався гостя. Всі аж зірвалися з землі, наче налякані. І ніхто мені навіть не відповів на це християнське поздоровлене. Здалося мені, що не має що тут робити між ними вбоге сільське хлопя. І вже навіть не глядів на них, хочу минути їх і йти дальше в ліс, коли чую, як оден із них кличе:

— Гей, а гей пане аркарій!..

Я не чув ніколи цього слова, отже ніщо не говорю, а йду дальше.

— Гей, я кажу, то — кличе на мене цей сам голос — від Татарів, чи на Татарву?

Оглядаюся, а цей, що говорить, то бачу хлопець менший від мене, може має чотирнайцять літ. Зодягнутий з міщанська, але в витертому й подаганому дещо зчуднім. Лице в нього щире, ясне, очі цікаві, осміхається до мене і глумливо глядить на мій лук.

— Я ні Татарин ані аркарій якийсь — кажу йому хлопчакови. Ви вже мені мяконо було, що собі з мене жарти строїть.

— Аркарій або вуйник — каже хлопчак. — Ги-ги-ги, Григорій, цей хлопе до школи, коли не вміє по латині.

Я бачу, що йому словами ради не дам, бо мені змученому радше на план як на жарти збіродся, отже хочу вступитися йому з дороги, і щойно тепер бачу, що з одного боку помір дерева світло вже добре проміняється і що вуйн певне близько в місце поло дістати.

— Стійже, чоловіче! — кликнув знову цей хлопчак і з місця схопив мене за рамя. — Пробі, чи хочеш дістатися в татарські лика? Спішно тобі в Дикі Поля, до Криму?

Ця цим хлопцем рушилися й ці всі, що були на поляні й кличуть:

— Ані ворухнися, стій! Чорт візьми тебе самого, але як із ліса схопив мене за рамя. — Пробі, чи хочеш дістатися в татарські лика? Спішно тобі в Дикі Поля, до Криму?

Ця цим хлопцем рушилися й ці всі, що були на поляні й кличуть:

— Ані ворухнися, стій! Чорт візьми тебе самого, але як із ліса схопив мене за рамя. — Пробі, чи хочеш дістатися в татарські лика? Спішно тобі в Дикі Поля, до Криму?

Так на мене кричать, а всі на раз, що ні зрозуміти, чого хочуть, аж цей хлопчак до них:

— Ви то краще своїм кріком покажете, як він Такий верех скинили, що бігме чудо було, щоби Татари цього не чули, хоча би вже були в себе дома, на Перекопі!

(Дальше буде).

Сонце, натрудне, сонце, ніжне! Що Сонце, то ніжне, то ніжне! Що Сонце, то ніжне, то ніжне! Що Сонце, то ніжне, то ніжне!

Reg. U. S. Pat. Off.

Це сонце найвищий ліпшого. Правдивий коли має знак

R. AD. BACHTER & CO.

104-1-4-5, 4-6, Bowery

ЦЕРКОВНІ ЛІКИ ПА ПЕЛАНЕ

ЦІНА 50-ЦЕНТ.

Можна набути в аптиках

R. AD. BACHTER & CO.

82 Grand St. Jersey City, N. J.